

Delårsrapport med prognos 2 2019

Socialnämnden.

Beslutad av Socialnämnden, den 19 september 2019, § 132

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.	4
2.2 Framåtblick.	4
3. Sammanfattande iakttagelser.....	7
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål. .	11
4.1 Mål inom Hållbar tillväxt.....	12
4.2 Mål inom Människors egenmakt.....	21
4.3 Mål inom Barn och ungas behov.	25
4.4 Mål inom Trygg välfärd.	26
5. Analysunderlag – ekonomi.....	33
5.1 Enheternas ekonomiska resultat	33
5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	34
5.3 Verksamheternas ekonomiska resultat	36
5.4 Investeringar.....	43
5.5 Kostnadsjämförelse.....	44
6. Övriga åtaganden.....	46
7. Fem år i sammandrag.....	48

1. Förslag till beslut.

Delårsrapport med prognos 2 syftar till att redovisa det ekonomiska resultatet efter årets åtta första månader samt en prognos för helåret.

Socialnämndens målsättning är att Örebro kommuns familjer och enskilda ska få stöd som motsvarar deras behov av individ- och familjeomsorg. Därtill ska nämnden bidra till kommunens mål att medborgarnas livsvillkor ska vara jämlika, alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras, Örebro är en trygg och säker kommun att bo och leva i, förutsättningarna att komma in på arbetsmarknaden ska vara goda, att det finns tillgång till bostäder och att Örebro ska vara en ekologisk hållbar kommun. För att nå dessa mål har förvaltningen ekonomiska och personella resurser som ska användas på ett effektivt sätt, samt stöd- och behandlingsresurser i form av olika verksamheter.

Tillsammans bidrar resurserna till kommunens mål om en långsiktig och hållbar ekonomi. Detta kräver bland annat att nämnden är en attraktiv arbetsgivare, bidrar till att kommunens lokaler nyttjas på ett effektivt sätt, samt med hjälp av digitalisering och annan kvalitetsutveckling utvecklar sin verksamhet.

Den ekonomiska prognosen för 2019 visar efter åtta månader ett underskott på 39,8 mnkr. Förvaltningens verksamheter i egen drift, exklusive ensamkommande barn och unga, väntas redovisa ett överskott på 2,3 mnkr och verksamheten för ensamkommande barn och unga väntas redovisa ett underskott på 4,0 mnkr. Verksamheten externa köp prognosticerar ett underskott på 4,5 mnkr mot budget. Budget är den nivå verksamheten beräknades kosta. Lagd budget gav ett ofinansierat underskott 33,6 mnkr där merparten utgör volymökningar inom externa köp. Förvaltningen ser inga möjligheter att nå en ekonomi i balans under 2019.

Förvaltningen arbetar med de i Verksamhetsplan med budget 2019 beslutade effektiviseringsuppdragen, samt annat utvecklingsarbete för att uppfylla lagstiftningens krav och socialnämndens reglemente.

Socialförvaltningens förslag till Socialnämnden

1. Socialnämnden fastställer delårsrapport med prognos 2 för 2019.
2. Socialnämnden tar informationen om ett prognosticerat underskott på 39,8 mnkr till protokollet. Underskottet beror främst på volymökning externa köp, minskade statsbidrag samt omställningskostnader.
3. Delårsrapporten överlämnas till programnämnd Social välfärd för vidare hantering.
4. Förvaltningen får i uppdrag att fortsätta med påbörjade effektiviseringsuppdrag 2019.
5. Socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att fortsätta undersöka möjligheterna att utöka det interna utförandet för målgrupper där externa köp kan minskas i motsvarande omfattning. Detta kan innebära en utökning av personal- och lokalkostnader, men förväntas ge en lägre kostnadsökningstakt på totalen.
6. Socialnämnden begär att programnämnd Social välfärd hos Kommunfullmäktige efterfrågar ekonomiska resurser under perioden 2020-2022, för att arbeta fram ett målinriktat strukturförändringsprogram för Socialnämnden, i syfte att skapa förutsättningar att bedriva en modern och kostnadseffektiv individ- och familjeomsorg.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.

Socialnämndens uppdrag regleras av lagstiftning, politiska mål och visioner samt av medborgarnas och målgruppernas behov och förväntningar. Utifrån detta är det en utmaning att hålla en ekonomi i balans. Socialnämndens ekonomi, sett relativt kortsiktigt över ett budgetår, är i mycket stor utsträckning beroende av kostnader för köp av extern vård och behandling, som uppkommer efter individuellt utredda och bedömda behov.

Hur många personer, och vilka målgrupper, som har behov av extern vård och behandling förändras kontinuerligt, vilket skapar svårigheter med att beräkna kostnaderna. Det som förvaltningen kan påverka mest är mixen av externa köp och interna insatser. Förvaltningen kan öka volymen av interna stöd- och behandlingsinsatser för att undvika heldygnsvård eller längre placeringar än nödvändigt för individen. Arbetet pågår kontinuerligt för att identifiera och genomföra möjliga justeringar i mixen.

Andra aktörers benägenhet att göra orosanmälningar påverkar inflödet av ärenden, och därmed förvaltningens kostnader. Nivån på kostnaderna påverkas också av faktorer som förvaltningen har svårt att påverka, så som bostadsmarknaden och tillgängligheten till stöd hos andra vårdgivare.

I budgetarbetet inför 2019 konstaterades att ramjusteringen på 12 mnkr inte skulle täcka kostnaderna för extern vård och behandling, samt kostnaden för de 12 medarbetare nämnden beslutade om under 2018 för att säkerställa rättssäkerhet och verkställighet av insatser. Ett ofinansierat underskott på 33,6 mnkr lades därför i budget. Efter åtta månader är bedömningen att underskottet ökar. Tillskjutna medel från Kommunstyrelsen för att täcka del av underskottet inom verksamheten för ensamkommande räcker inte då fler personer än beräknat inte beviljas statsbidrag. Dessutom väntas ytterligare underskott inom externa köp. Förvaltningens egna verksamheter, exklusive ensamkommande barn och unga, väntas redovisa ett överskott på 2,3 mnkr.

Hittills under 2019 har det förvaltningsövergripande fokuset varit att minska nämndens kostnadsökningar, genom att planera för och genomföra beslutade effektiviseringsåtgärder och satsningar, samt undersöka ytterligare möjligheter till kostnadsminskningar. Även en del nödvändigt utvecklingsarbete har pågått för att upprätthålla rättssäkerhet och kvalitet. Bedömningen är dock att 2019 års ambitioner rörande flera utvecklingsområden inte kommer nås, då resurser behövt prioriteras till att hantera den ekonomiska situationen.

2.2 Framåtblick.

Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

De senaste åren har förvaltningen haft stora utmaningar i att rekrytera och behålla medarbetare med relevant kompetens och erfarenhet. Den situationen har nu stabiliserats och det är lättare att rekrytera till flertalet typer av tjänster. Ett bättre rekryteringsläge påverkar dock ekonomin eftersom överskott inom personalområdet de senaste åren använts för att täcka underskott för externa vård- och behandlingskostnader.

Förvaltningen bedömer att den stabila situationen till stor del är en effekt av de senaste årens arbete med att etablera mer systematiska strukturer såsom arbetsmängdsmätning kopplat till bland annat varumärkesbyggande och introduktion, arbetsmiljöarbete,

kompetens-utvecklingsfrågor och det generella kvalitetsarbetet. Dessa strukturer behöver nu bli stabila inslag i verksamheterna. Arbetet kommer stödjas av det kommungemensamma arbetet för att säkerställa ett systematiskt arbete med kompetensförsörjning.

Socialförvaltningen som varumärke och attraktiv arbetsgivare riskerar på sikt påverkas negativt av förväntade kostnadsminskningar och förändrade arbetssätt.

Inflöde av ärenden

Förvaltningen följer varje månad inflödet av ärenden, genom hur många utredningar som påbörjas. Under perioden januari till augusti 2019 har i genomsnitt 330 utredningar påbörjats varje månad. Det är en ökning med 11 procent jämfört med samma period 2018.

Utredningar gällande ungdomar och vuxna står för ökningen.

Samhällsutvecklingen och medborgarnas inställning till sin och andras levnadssituation bedöms ha betydligt större inverkan på ärendeinflödet till Socialförvaltningen, än befolkningsökningen i kommunen. Ett ökande behov av sociala insatser hos familjer och enskilda går i linje med en högre total kostnad för försörjningsstöd, där Vuxen- och arbetsmarknadsnämnden rapporterar om ökat antal hushåll, även hushåll med barn, i behov av stöd. Bilden av utvecklingen stöds också av utvecklingen inom skolområdet, med högre andel barn och unga som inte når målen i grundskolan och ökade andel elever på gymnasiet introduktionsprogram. En trygg skolgång med god måluppfyllelse är en av de främsta friskfaktorerna för ett fungerande ungdoms- och vuxenliv även inom det sociala området.

Nivån av påbörjade utredningar är, med viss fördröjning, en signal om behovsvolymen av interna och externa insatser. Dessutom möter förvaltningen återkommande nya målgrupper av Örebroare som är i behov av socialt stöd och behandling. Inte sällan befinner sig dessa grupper i gränslandet mellan olika myndigheters ansvar. När justeringar sker i andra aktörers uppdrag, så inträder socialnämndens yttersta ansvar enligt Socialtjänstlagen och nämndes reglemente. Ofta har dessa målgrupper behov som inte kan förutses eller förebyggas, och där insatserna via biståndsbeslut många gånger initialt behöver genomföras av externa aktörer.

Förutsättningar för hållbara prognoser

Sammantaget har förvaltningen stora svårigheter att skapa underlag till budget och hållbara prognoser gällande vilka kostnader externa insatser kan komma att generera. Detta i sin tur blir problematiskt eftersom det är svårt att bedöma hur stor del av de ekonomiska resurserna som istället kan användas för att upprätthålla och utveckla den interna verksamheten. I samband med båda 2018 års delårsrapporter begärde socialnämnderna att arbetet påbörjas med att *ta fram en modell för budget som tar hänsyn till socialnämndernas kort och långsiktiga volymförändringar utifrån det uppdrag som åvilar nämnderna utifrån lag och reglemente*. Arbetet med en kommunövergripande fördelningsmodell har initierats av Ekonomidirektören. Hur detta kommer att påverka Socialnämndens ramtilldelning inför 2020 och framåt är i dagsläget oklart.

Förebyggande arbete och tidiga insatser

Utöver den verksamhet som utgår från enskildas individuella behov bedriver förvaltningen förebyggande verksamhet i form av bland annat familjecentraler, öppna ingångar för råd och stöd samt uppsökande verksamhet. De förebyggande verksamheterna ger också möjlighet att tidigt möta och fånga upp medborgare som är motiverade och själva söker stöd, och därmed ge tidiga insatser för att förhindra framtida behov av större insatser. Lagstiftningen reglerar inte ambitionsnivån för kommunens socialt förebyggande verksamheter. Därför är det, särskilt i tider av stora ekonomiska utmaningar, viktigt med politiska ställningstaganden för att säkerställa medvetna vägval kring de förebyggande verksamheternas omfattning och inriktning.

Ensamkommande barn och unga

Arbetet med att anpassa antalet boendeplatser och medarbetare inom myndighetsutövning till Migrationsverkets förändrade ersättningsnivå har pågått intensivt under 2018 och 2019.

Under juni stängdes det sista HVB-hemmet i egen regi. Alla ensamkommande barn och ungdomar kommer nu bo i familjehem, stödboende eller externt HVB utan behandlingsinnehåll, samt vid eget boende få stöd via Utslussverksamheten.

Två grupper inom verksamheten får stöd från förvaltningen utan ersättning från Migrationsverket. Det är ensamkommande barn och ungdomar som beviljats svenskt medborgarskap, samt kommunplacerade personer som kom till Örebro som ensamkommande och nu är över 18 år och av olika skäl inte längre får studiestöd från CSN. Sammantaget rör det ett 40-tal personer, och uteblivna statsbidrag på ca 8 mknr.

Lokal- och bostadsförsörjning

En strategisk planering av förvaltningens bostads- och lokalbehov, samt lokalutnyttjande behövs göras för att skapa långsiktighet, framförhållning och god effektivitet. Lokalförsörjningsenheten är en avgörande part i det arbetet.

Bostadsmarknaden, höga boendekostnader och hyresvärdars restriktivitet med vilka som får hyra bostad, påverkar förvaltningens målgrupper genom att många har svårt att etablera sig i ett permanent boende. Detta skapar även inläsningseffekter i exempelvis stödboenden och kvinnohus. Förvaltningen möter också unga vuxna personer med exempelvis psykosocial problematik och funktionsnedsättning, som inte har egna möjligheter att etablera sig på bostadsmarknaden. Denna grupp behöver ofta ett samordnat stöd för att skapa en fungerande daglig situation i sin bostad. Även processen för att möjliggöra nyetablering på bostadsmarknaden för personer som lämnat ett boende på grund av våld i nära relation behöver fortsätta att utvecklas.

Effektiviseringar

Utvecklingen i kommunen, med befolkningsökning och ett ärendeflöde som ökar i ännu högre takt, ställer krav på effektiviseringar och åtgärder för att bedriva verksamhet inom tilldelad budgetram. Förvaltningen undersöker löpande möjligheterna till effektiviseringar bland annat genom att minska externa köp till förmån för verksamhet i egen drift till en lägre kostnad men med samma eller högre kvalitet. Genom arbete med ständiga förbättringar, annan systematisk verksamhetsutveckling, samt det pågående digitaliseringsarbetet kan medarbetarnas resurser användas på ett för medborgarna mer värdeskapande och lättillgängligt sätt. Även om det inte innebär lägre totala kostnader för förvaltningen så ger det möjligheter att i viss utsträckning hantera ökande ärendevolymer med samma antal medarbetare.

Så länge volymerna fortsätter öka har förvaltningen svårt att se att det är möjligt att minska de totala kostnaderna för verksamheten, med mindre än att kraftiga ambitionssänkningar görs avseende vilken verksamhet som ska bedrivas och hur långtgående stödet till medborgare ska vara.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de av kommunens verksamhetsmål som är aktuella för nämnden d.v.s. där nämnden tilldelats indikatorer och/eller utvecklingsuppdrag. Nämnden redovisar en bedömning av i vilken utsträckning åtagandet att bidra till utveckling inom kommunens verksamhetsmål förväntas uppfyllas; helt, i hög utsträckning eller delvis, och en kort lista över Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målet.

Aktuella mål för Socialnämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden	Delvis	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen planerar för att initiera en utökad samverkan med Ung Arena. 	<ul style="list-style-type: none"> Strategisk samverkan med andra verksamheter behöver utvecklas.
Ekologiskt hållbar kommun	I hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> Lägre andel inköp av livsmedel utanför ramavtal. Riktlinjer för resor har gett resultat i form av minskat bilanvändande. 	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen behöver säkerställa att alla verksamheter har praktiska möjligheter till sopsortering.
Tillgänglighet/digitalisering	I hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> Utbyte av datorer ger teoretiska möjligheter till bla mer mobila arbetsätt. Flera utvecklingsprojekt med digitala förtecken pågår. 	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen behöver skapa utrymme och incitament för utveckling av medarbetarnas IT-kompetens. Förvaltningen behöver ta fram strategier för att möjliggöra ett mer digitalt och mobilt arbetsätt.
Attraktiv arbetsgivare	I hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> Det fleråriga och långsiktiga arbetet för att rekrytera och behålla medarbetare med relevant kompetens och erfarenhet fortsätter visa sig framgångsrikt. Strategiskt arbete har ökat systematiken i arbetet med arbetsmiljö- och kompetensutvecklingsfrågor. 	<ul style="list-style-type: none"> Den ekonomiska situationen har tvingat förvaltningen att senarelägga tillsättningar av vakanta tjänster, vilket över tid riskerar påverka målet. Förvaltningens uppfattning är att kommunens riktlinjer för omställning tydligare bör stödja att perioden i omställning är kort.

Aktuella mål för Socialnämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Långsiktig och hållbar ekonomi	Delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Hög beläggning i egna verksamheter. • Lägre kostnad än jämförbara kommuner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Socialnämnden behöver ekonomiskt utrymme för att kunna undersöka behovet av förändrade arbetssätt, utifrån målet att bedriva en modern och kostnadseffektiv individ- och familjeomsorg.
Jämlika livsvillkor	I hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Justeringar har gjorts inom de förebyggande verksamheterna för att kunna erbjuda en samtalsmottagning för råd och stöd utan föregående utredning. • Etablering av Maria Ungdom i samverkan med Region Örebro län påbörjas inför 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det finns en risk att den ekonomiskt utmanande situationen gör att resurser till förebyggande verksamheter måste minska, samtidigt som samverkan med andra utmanas.
Respekt för lika värde och mänskliga rättigheter	I hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Flera utvecklingsaktiviteter och justeringar i arbetssätt pågår för att synliggöra enskilda barns behov och situation, och öka barns delaktighet. • Inför 2020 planeras för etableringen av ett gemensamt HVB för ungdomar, tillsammans med Förvaltningen för funktionsstöd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan med Förvaltningen för funktionsstöd och Myndighetsavdelningen behöver fortsätta utvecklas, i syfte att ge ett mer samlat kommunalt stöd till personer med funktionsnedsättning eller nedsatt funktionsförmåga i kombination med social problematik.
Förutsättningar att klara kunskapsmålen	Delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Utvecklingsarbete pågår för att underlätta för bl a personal inom förskola och skola i sitt ansvar att göra orosanmälningar rörande barn som riskerar fara illa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen behöver undersöka vilka typer av stödbehov hos barn och föräldrar som kan mötas genom insatser från exempelvis skolan som huvudman, och vilka stödbehov som också behöver kompletteras med insatser inom Socialnämndens uppdrag. • Förvaltningens arbete med tidiga insatser till ungdomar och föräldrar där oro för missbruk föreligger behöver ses över, bland annat i relation skolans uppdrag.

Individ och familjeomsorg	I hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Genom utveckling av e-tjänst och stödmaterial för orosanmälan rörande barn skapas ett tydligare underlag för bedömning av behovet av att inleda utredning. • Flera utvecklingsaktiviteter pågår för att frigöra tid från administration till att möta enskilda barn och vuxna. • Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete utvecklas och förbättrar bland annat avvikelshanteringen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Socialnämndens största utmaning under 2019 – och kommande år – är att utföra sitt uppdrag enligt lagar och styrdokument så att individer får sina behov tillgodosedda, med en ekonomi i balans utifrån tilldelade medel. • Arbetet behöver fortsätta för att säkerställa rätt och effektivt stöd till barn, unga och vuxna som är beroende av beslut och insatser från flera aktörer.
Tillgång till bostäder	I hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut om pilotarbete med en Kvarboendeverksamhet har fattats. • Förbättrade möjligheter till bostad för personer som utsatts för våld i nära relation undersöks tillsammans med bla Öbo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verksamhet behöver, tillsammans med Förvaltningen för funktionsstöd, utvecklas för personer som inte längre behöver HVB-vård men inte är i behov av Bostad med särskild service, eller som inte uppnått ålder för att beviljas Boendestöd inom Funktionsstöds-nämndens ansvarsområde. • Det strategiska lokal- och bostadsförsörjningsarbetet behöver fortsätta utvecklas.
Trygg och säker kommun	I hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Tillsammans med andra aktörer har en planering upprättats för eventuell handläggning och insatser i ärenden med koppling till våldsbejakande extremism. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den ekonomiska situationen riskerar påverka kommunens resurser till socialt förbyggande insatser, som är ett viktigt bidrag till målet.

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål.

Socialnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att verksamhetsuppdraget enligt nämndreglementet utförs
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den värdegrund och de principer som Övergripande strategier och budget förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av det åtagande nämnden har för att bidra till utveckling inom de för nämnden aktuella verksamhetsmålen. Driftnämndens åtagande består av verksamhetsuppdraget enligt reglementet, utvecklingsuppdrag med utgångspunkt i ÖSB samt att redovisa indikatorer för att följa upp utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillitsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Inom varje mål redogör nämnden för:

- en bedömning av om nämndens åtagande är uppfyllt helt, i hög utsträckning eller delvis och en kort lista av Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag.
- en sammanfattande analys av nämndens bidrag till utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling.

4.1 Mål inom Hållbar tillväxt

Ur ÖSB 2019: Örebro kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar idag och imorgon. Örebro ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag.

Mål: Invånarna i Örebro ska ha goda förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden och fler ska ha ett arbete.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om arbetsmarknaden delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen planerar för att initiera en utökad samverkan med Ung Arena. 	<ul style="list-style-type: none"> Strategisk samverkan med andra verksamheter behöver utvecklas.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden

Genom uppdraget att erbjuda stöd till enskilda med missbruksproblematik möter Socialnämnden många medborgare som står relativt långt från arbetsmarknaden. Även vuxna personer utan missbruksproblematik, men som av andra orsaker befinner sig i utanförskap, kan behöva Socialnämndens stöd. Många av dessa är unga vuxna som inte slutfört gymnasiet. I Socialnämndens arbete med barn och ungdomar är ett viktigt uppdrag att bidra till en fungerande skolgång, som i sin tur ökar förutsättningarna att få ett arbete som vuxen.

- För att göra det enklare för unga och vuxna som är aktuella inom förvaltningen att nå till kommunens verksamheter för vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder behöver såväl den strategiska som den operativa samverkan utvecklas, mellan främst Socialförvaltningen och Förvaltning för utbildning, försörjning och arbete. Förvaltningen kommer under hösten initiera en utökad samverkan med Ung Arena.

Förvaltningen uppfattar det som mycket svårt att hitta verksamheter och arbetsuppgifter i den egna verksamheten som lämpar sig för att bereda plats till personer i olika typer av arbetsmarknadsåtgärder, i form av exempelvis praktik eller extra tjänster. Detta beror främst på att alla verksamheter oavbrutet hanterar känsliga personuppgifter.

Eftersom förvaltningen på ett mer systematiskt och strategiskt sätt kan säkra samverkan för personer långt från arbetsmarknaden, är bedömningen att åtagandet inom målet endast delvis uppfylls.

Mål: Örebro kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Lägre andel inköp av livsmedel utanför ramavtal. Riktlinjer för resor har gett resultat i form av minskat bilanvändande 	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen behöver säkerställa att alla verksamheter har praktiska möjligheter till sopsortering.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun

Alla Socialnämndens verksamheter ska bidra till ekologisk hållbarhet, bland annat genom att göra inköp inom ramavtal. Genom en uppdaterad inköpsorganisation har förvaltningen har mellan 2018 och 2019 exempelvis minskat inköp av livsmedel utanför ramavtal med 36 procent. Totalt uppskattas, hittills under 2019, kostnader för tveksamma inköp utanför avtal till 1,3 procent av förvaltningens totala kostnader för inköp.

Inför 2019 tydliggjordes riktlinjer för resor med bil, samtidigt som antalet leasingbilar minskades. Förändringen har inneburit fler resor med cykel och få extra kostnader för exempelvis hyrbil eller taxi. Förändringspotentialen är olika i olika verksamheter. I utförarverksamheten sker exempelvis många resor tillsammans med målgruppen, och vid hembesök i kommunens ytterområden och landsbygd.

En ansvarsfull avfallshantering är en annan viktig aspekt för ekologisk hållbarhet, där förvaltningen kan bidra.

- Förvaltningen behöver säkerställa att alla verksamheter har praktiska möjligheter till sopsortering.

Mål: Det ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen och utbudet av e-tjänster ska öka.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Utbyte av datorer ger teoretiska möjligheter till bla mer mobila arbetssätt. Flera utvecklingsprojekt med digitala förtecken pågår. 	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen behöver skapa utrymme och incitament för utveckling av medarbetarnas IT-kompetens Förvaltningen behöver ta fram strategier för att möjliggöra ett mer digitalt och mobilt arbetssätt.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering

Genom att ansvaret för förvaltningens datorer flyttats till IT-avdelningen och uppdatering och utbyte av datorer pågår, har förvaltningen fått bättre teoretiska möjligheter till mer mobila arbetssätt och att tillgodogöra sig fördelar med O365.

Graden av datorberoende och där med potential för digitalisering med effektiviseringsvinster skiljer sig mellan förvaltningens verksamheter, framförallt utifrån myndighetsutövning respektive utförande. Även graden av datorvana, IT-mognad och intresse skiljer sig mellan medarbetare. Många medarbetare skulle avsevärt kunna effektivisera sitt dagliga administrativa arbete genom ökad kunskap och förståelse för hur de olika Office-programmen fungerar.

- Förvaltningen behöver skapa utrymme och incitament för utveckling av medarbetarnas IT-kompetens, med stöd av de instruktioner och annat stöd som finns till hands.

Mobiltelefoner är ett annat viktigt verktyg för att möjliggöra mobila arbetssätt. Förvaltningen har fortsatt ansvar för dessa, som många gånger är relativt gamla och inte har kapacitet att dra nytta av de fördelar som O365 ger.

- Förvaltningen behöver ta fram strategier för att möjliggöra ett mer digitalt och mobilt arbetssätt.

Socialnämndens interna utbud av verksamheter, stödmöjligheter och behandlingsinsatser och Socialförvaltningens arbetssätt för att utreda behov och genomföra förebyggande, tidiga och beslutade insatser bygger på traditionella former för socialt arbete.

Arbetssätten är resurskrävande eftersom de allt som oftast innebär direkta och fysiska möten mellan människor. För stor del av Socialnämndens samlade målgrupp är dessa möten nödvändiga för att åstadkomma önskvärd förändring i vardagen.

- Socialförvaltningen, med befintliga ekonomiska utmaningar och de senaste årens allt större inflöde av ärenden och hantering av komplex social problematik, behöver stöd för att påbörja och genomföra ett större förändrings- och effektiviseringsarbete med digitala förtecken.

Även om O365 och andra åtgärder innebär att förvaltningen har väldigt hög **IT-säkerhet**, innebär det inte automatiskt att det går att dra nytta av möjligheterna som finns. Trots att tekniken gör det möjligt att hantera **känsliga personuppgifter** på ett effektivt sätt, hindras detta ofta av den absoluta sekretessen som råder för personuppgifter inom socialtjänsten.

Även omfattande användande av diverse meddelandefunktioner som de flesta medborgare idag är vana att använda, dvs SMS och andra chatt-appar, hindras av lagstiftningen. Förändrade möjligheter skulle underlätta kontakter för såväl enskilda som medarbetare, och där med innebära möjligheter till effektiviseringar.

Procapita, det verksamhetssystem som förvaltningen använder, är ålderdomligt och utvecklas heller inte längre av leverantören. Istället vill leverantören att förvaltningen ska övergå till deras nya gränssnitt av samma system; Lifecare. För att kunna fatta strategiska beslut inom programområde Social välfärd har avtalet för Procapita förlängts för att synka med övriga system. Det gör att förvaltningen antingen behöver gå in i Lifecare, eller acceptera 2–3 års fortsatt användande av ett omodernt system.

Projekt med digitala förtecken

Det pågår flera projekt som på olika sätt syftar till att digitalisera manuella processer, och därmed effektivisera det dagliga arbetet och ge nytta till medborgaren.

Under hösten planerar förvaltningen att låta ett 30-tal medarbetare prova att **dokumentera med taligenkänning**. I tidigare försök av SKL har, förutom mindre tid för dokumentation, effekter uppnåtts i form av ökad arbetsglädje och mindre fysiska besvär kopplade till att skriva på tangentbord. Tjänsten är kostsam, och förvaltningens bedömning är att det sannolikt inte går att hämta hem effektvinster i minskade kostnader, tex genom minskat antalet medarbetare.

Förvaltningen har under flera år efterfrågat ett digitalt **besökshanteringsystem**, för att frigöra socialsekreterares tid i samband med besök. En förstudie har genomförts som har genomlyst behoven, utmaningarna och olika tänkbara lösningar. Socialtjänstens höga krav på sekretess gör att standardlösningar troligen inte kan användas.

Förvaltningen utökar användningen av **inskanning av sekretesshandlingar** och digital förvaring i Procapita istället för i fysiskt arkiv. Behovet av såväl arkivlokaler som tidsåtgång för gallring av akter skulle kunna minska avsevärt vid en principiell övergång till digitala akter.

Utifrån verksamhetens komplexa förutsättningar och det förvaltningens bedömning att åtagandet inom målet i hög utsträckning kommer uppnås.

Mål: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Det fleråriga och långsiktiga arbetet för att rekrytera och behålla medarbetare med relevant kompetens och erfarenhet fortsätter visa sig framgångsrikt. • Strategiskt arbete har ökat systematiken i arbetet med arbetsmiljö- och kompetensutvecklingsfrågor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den ekonomiska situationen har tvingat förvaltningen att senarelägga tillsättningar av vakanta tjänster, vilket över tid riskerar påverka målet. • Förvaltningens uppfattning är att kommunens riktlinjer för omställning tydligare bör stödja att perioden i omställning är kort.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN	Andel enheter med HME*-värde på minst 78, procent *Hållbart medarbetarengagemang.	38,5%	36,8% (ca 40%)	-	42%
PN	Anställningstrygghetsindex Består av: -andel timavlönade årsarbetare, -antal timavlönade personer per timavlönad årsarbetare, -andel tillsvidareanställda av månadsavlönade, -andel personer med heltidsanställning av månadsavlönade	Totalt: 80,8 K:81,2 M: 75,6	Totalt: 83,7 K: 83,9 M: 78,3	82	82

PN	Andel chefer med 10–30 medarbetare, procent	52%	53%	47%	55%
DN	Andel enheter med HME-värde på minst 77, procent (IFO-rikssnitt 2016)	48,7%	36,8% (ca 47%)	-	50%
DN	Index för hur väl medarbetarna ges goda förutsättningar att utföra sitt arbete (nytt mått, mätthistorik saknas) Indexet består av nedanstående 6 mått.		-	-	Mätas
DN	Andel socialsekreterare med minst 4 års erfarenhet av utredningsarbete (nytt mått)		(5 år: 32%)	52%	Följas
DN	Andel medarbetare inom interna resurser med minst 5 års erfarenhet av utförande av stöd och behandling (nytt mått)		60%	73%	Följas
DN	Grad av personalstabilitet inom förvaltningens myndighetsutövning.	85%	87%	85%	85%
DN	Grad av personalstabilitet inom förvaltningens interna resurser.	90%	92%	90%	85%
DN	Arbetsmängd myndighetsenheter (mått under utveckling)				Mätas
DN	Arbetsmängd öppenvårdsgrupper (mått under utveckling)				Mätas

Kommentarer till indikatorernas prognos

HME – Socialförvaltningens HME-index är 74, och har ökat från 73 år 2017. Metoden för indikatorn ändrades 2018. Tidigare baserades andelen på arbetsgrupper/verksamheter, 2018 var basen för andelen enheter. Förändringen påverkar Socialförvaltningens utfall med flera procentenheter, vilket skapar svårigheter med att göra en relevant prognos.

Anställningstrygghetsindex: Andelen timavlönade är något högre och andelen tillsvidareanställda är något lägre under perioden än tidigare. Det ger en prognos om ett något lägre indexvärde än 2018, men inom målvärdet.

Andel chefer m 10-30 medarbetare. Andelen är sjunkande. Av effektivitetsskäl har satsningar gjorts som gett en utökning av antalet medarbetare, i syfte att ge fler interna insatser för samma pengar och minska de externa köpen. Antalet chefer har inte ökat, vilket gör att fler chefer har många medarbetare.

Andel medarbetare med minst 5 års erfarenhet – information från testet av modell för arbetsmängdsmätning. Måttet omfattar bara medarbetare som ingår i arbetsmängdsmätningen.

Personalstabilitet – Utfall för perioden är i nivå med tidigare mätningar, förväntas nå eller överträffa målvärdet.

Arbetsmängd – Ett första resultat från arbetsmängdsmätning kan presenteras under hösten.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare

Det fleråriga och långsiktiga arbetet för att rekrytera och behålla medarbetare med relevant kompetens och erfarenhet fortsätter visa sig framgångsrikt. Socialnämndens ekonomiska situation har dock tvingat förvaltningen att senarelägga tillsättningar av vakanta tjänster, vilket över tid riskerar påverka målet. Ett tecken på lågt inflöde av nya medarbetare är att vårens förvaltningsövergripande introduktionsträff för nyanställda ställdes in på grund av få deltagare.

En del i det långsiktiga arbetet är att skapa **systematik för strategisk kompetensutveckling**. Inom flera kompetensområden utvecklar förvaltningen nya modeller för att nyttja intern kompetens för andra medarbetares utveckling. Även utveckling av introduktionen av nya i yrket och förvaltningen fortsätter.

Ett antal satsningar pågår för att minska medarbetarnas tid till dokumentation och möjliggöra fler kvalitativa kontakter med de barn, unga och vuxna som är aktuella i verksamheterna. Flera av satsningarna har tydliga digitala förtecken.

Förvaltningens utveckling av modell och verktyg för **arbetsmängdsmätning** rörande kuratorer och utredande socialsekreterare har slutförts, och beslut om implementering av modellen har fattats. Genom arbetsmängdsmätning kommer förvaltningen på ett systematiskt sätt kunna skapa gemensamma bilder av arbetsbelastningen och hur den förändras över tid.

- Mätverktyg ska utvecklas för att göra modellen för arbetsmängdsmätning användbar för ytterligare medarbetargrupper.

Inom ramen för det **systematiska arbetsmiljöarbetet** har de lokala arbetsmiljögrupper som inrättades 2018, identifierat en rad behov och synpunkter som åtgärdas enligt planering eller används som underlag i verksamhetsutveckling.

Ytterligare aktiviteter för att trygga kommande års **kompetensförsörjning** har identifierats genom HR-avdelningens modell *Säkra kompetensen*.

En kartläggning av **enhetschefers uppdrag och arbetsuppgifter** har genomförts. Resultatet ger ökade möjligheter till erfarenhetsutbyte och justering i hur man exempelvis använder stödfunktioner, och på så vis ökar effektiviteten och ökar förmågan att använda lämpligaste kompetens för uppgiften. Enhetscheferna uppger att verksamhetsutveckling är den del av uppdraget som bortprioriteras när administrativa och praktiska uppgifter hopar sig.

- I kommunens och förvaltningens ekonomiska situation är chefers utrymme och förutsättningar för att leda ett kreativt utvecklingsarbete en viktig resurs, vilken förvaltningen behöver säkerställa så långt det är möjligt.

När verksamheten för ensamkommande barn och unga monterats ner efter att inflödet återgått till 2014 års nivå, har ett antal medarbetare försatts i **omställning**. HR-avdelningen gör en översyn av kommunens riktlinjer för omställning.

- Förvaltningens uppfattning är att riktlinjerna tydligare bör stödja att perioden i omställning är kort, eftersom dagens system har en negativ påverkan på såväl medarbetarnas situation som förvaltningens ekonomi.

Utifrån det rådande ekonomiska läget och riskerna för att detta kommer påverka förvaltningen och kommunens attraktivitet som arbetsgivare är bedömningen att åtaganden inom målet i hög utsträckning kommer uppfyllas.

Mål: Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar.

Fördjupad information om ekonomi finns i kapitel 5, Analysunderlag, ekonomi.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Hög beläggning i egna verksamheter. Lägre kostnad än jämförbara kommuner. 	<ul style="list-style-type: none"> Socialnämnden behöver ekonomiskt utrymme för att kunna undersöka behovet av förändrade arbetsätt, utifrån målet att bedriva en modern och kostnadseffektiv individ- och familjeomsorg.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN	Ekonomisk ramavvikelse, mnkr	V: +5,4 Ö: +3,0	-17,9	-39,8	+/-0
PN	Beläggningsgrad på samtliga egna HVB och stödboenden, procent, exkl. ensamkommande	95	93	95	95
PN	Kostnadsutveckling för vård och behandling mot jämförbara kommuner, redovisning med ett års eftersläpning, kronor per invånare.	(2016) 398 kr lägre	(2017) 566 kr lägre	(Utfall 2018) 303 kr lägre	Behålla nivån
DN	Index för hur väl socialnämndens verksamhet bedrivs med ekonomisk effektivitet (nytt mått, mätthistorik saknas) Indexet består av nedanstående 4 mått.	-	-		Mätas
DN	Kommunens kostnader per invånare, för Individ- och familjeomsorg, exkl. försörjningsstöd (eget mått)	3 041kr	3 444 kr	3 700 kr	Behålla nivån
DN	Andel dygn i heldygnsvård/stödboende i egen regi	62 %	58%	60%	60%
DN	Jämförelse genomsnittliga dygnskostnader i jämförbara HVB- och stödboenden, interna och externa.	Internt: 2 445 kr Externert: 2 550 kr	Internt: 2 654 kr Externert: 2 470 kr	Internt: 2 600 kr Externert: 2 660 kr	Behålla nivån
DN	Nyttjandegrad av medarbetaresursen i öppenvård (mått under utveckling)	-	-		Mätas

Kommentarer till indikatorernas prognos

Kommunens kostnader per invånare, för Individ- och familjeomsorg, exkl. försörjningsstöd kan förklaras av dels allmänna kostnadsökningar såsom löner och lokaler, men även av att antalet utredningar ökar i förhållande till befolkningsstorleken.

Andel dygn i heldygnsvård/stödboende i egen regi ökar med högre beläggning i egen verksamhet men också till följd av övertagandet av Gnistan som ger fler platser i förvaltningens regi. Korttidsplatserna på Hjorten bidrar till färre externa köp och utökade platser i egen regi.

Nyttjandegrad av medarbetaresursen i öppenvård kan presenteras under hösten med hjälp av arbetsmängdsmätningen som genomförs.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi

Förvaltningen startade 2019 med ett underskott på 33,6 mnkr. Underskottet i budgeten kommer från externa köp till följd av stora volymökningar 2018, samt att verksamheten för ensamkommande barn och unga inte kan bedrivas inom ramen för intäkterna från Migrationsverket.

De förslag som förvaltningen tagit fram för att nå **effektiviseringskravet** på 3,6 mnkr har sammantaget gett önskade effekter. Totalt har kostnaderna minskats med 5,3 mnkr trots att alla förslag inte genomförts. Förslagen gällande gemensamt HVB för personer nära personkrets LSS samt utökad stödboende för samma målgrupp, vilka innebär samarbete med Förvaltningen för funktionsstöd, har inte startats upp då förarbetet är mer omfattande än beräknat.

Antalet **påbörjade utredningar** fortsätter att öka men ökningen har mattats av något från maj jämfört med början av året och hösten 2018. Under årets åtta första månader har i genomsnitt 330 utredningar påbörjats varje månad, vilket i snitt är 17 fler per månad än under hela 2018 och 34 fler än under motsvarande period 2018. Ökningen återfinns främst inom unga och vuxna.

Budgetramen till förvaltningen har inte utökats i samma takt som volymökningarna. Finansiering saknas exempelvis för motsvarande 83 personers insats, med en genomsnittlig insattid av 6 månader och en genomsnittlig dygnskostnad av 2 000 kr. Tre fjärdedelar av dessa personer finns inom vuxna missbrukare. Resterande är jämt fördelat mellan vuxna icke missbrukare och barn/unga.

- Förvaltningens bedömning är att trots de effektiviseringar som kontinuerligt genomförs kommer ett underskott kvarstå även 2020. För att förändra den situationen krävs ekonomiskt utrymme att undersöka behovet av förändrade arbetssätt utifrån målet att bedriva en modern och kostnadseffektiv individ- och familjeomsorg.

Under 2018 sökte ovanligt många medborgare stöd inom Socialförvaltningen och kostnaden per invånare ökade. I **jämförelse med liknande kommuner** har Örebro fortfarande en lägre vård- och behandlingskostnad per invånare. Kostnaden för vård av vuxna missbrukare är betydligt lägre än jämförbara kommuner medan kostnaden för vård av icke missbrukare är högre. Kostnaderna för vård av barn och unga har ökat mer i Örebro än i jämförbara kommuner och kostnadsnivån är nu ungefär samma.

Beläggning inom förvaltningens boenden är god, 94 procent. Inom öppenvård är beläggningen 100 procent. Centrum mot våld, CMV, har 12 personer i kö och öppenvård barn har 74 barn i kö, fördelat på 56 familjer. Både CMV och öppenvård barn har vakanta tjänster som pausats på grund av det ekonomiska läget. Korttidsplatserna på boendet Hjorten har full beläggning och ersätter externa köp av missbruksvård till en nettokostnad av cirka 1,2 mnkr på helår. Gnistan, som förvaltningen tog över under våren, har något lägre beläggning än önskat. Detta beror på att verksamheten måste byta lokaler och inte vet hur många boendeplatser den nya lokalen kan inrymma. Lokalfrågan är ännu olöst.

- Under året har ett nytt **TNE-avtal** slutits med Region Örebro län, för tillnyktringsplatser inom Regionens Beroendecentrum. Avtalet innebär ett högre ekonomiskt ansvarstagande från Regionens sida, och en lägre förväntad total kostnad för förvaltningen.

Totalt väntas ett underskott inom extern vård- och behandling mot budget på 4,5 mnkr. Antalet **barn med extern insats** väntas bli i genomsnitt 5 färre per dygn än budgeterat, vilket är i nivå med utfallet 2018 och den befarade ökningen som budgeterats utblir.

Externa insatser till ungdomar ökar däremot något i förhållande till utfallet 2018.

Ökningen ser ut att bli 4 individer fler per dygn. I budget 2019 beräknades en minskning mot utfall 2018 med 12 personer. Det innebär 16 ungdomar fler per dygn än budgeterat. Framförallt har den budgeterade minskningen inom familjehemsvård inte uppstått.

- Förvaltningen håller på att etablera kompletterande arbetssätt för att öka kostnadsmedvetenheten och kontrollen av kvalitén vid externa placeringar av ungdomar.

Antalet **vuxna med extern insats** ökar med i snitt 25 personer per dygn. Ökningen är störst gällande vård av icke missbrukare med i snitt 13 fler per dygn jämfört mot 2018. Även kostnaden per dygn har ökat, framförallt gällande icke missbruk.

Vård och behandling av vuxna icke missbrukare består i huvudsak av två målgrupper, personer som är i behov av skydd mot hot och våld, samt **unga vuxna med psykisk ohälsa och funktionsnedsättning** som nekas eller inte vill ha stöd från andra aktörer. Förvaltningens insatser till och kostnader för den senare gruppen är i stor utsträckning beroende av psykiatri vid Region Örebro län, Myndighetsavdelningen och Förvaltningen för funktionsstöd, och deras arbete med att fånga upp och motivera dessa personer, samt Socialförvaltningens arbete för att etablera en bättre samverkan.

För kvinnor som är i behov av **skydd på grund av våld** i nära relation abonnerar förvaltningen från december 2017 åtta platser hos Kvinnohuset i Örebro. Beläggningen på dessa platser har varit 77 procent under perioden januari till augusti, vilket motsvarar beläggningen under 2018. Förutom Kvinnohuset i Örebro placeras även kvinnor utanför kommunens regi. Det sker om kvinnan eller familjen behöver stöd dygnet runt, om säkerheten kräver skydd på annan ort eller om familjer har många barn.

Skyddat boende beviljas också i andra situationer än våld i nära relation, främst till personer som förvaltningen i samverkan med polisen behöver skyddas mot våld på grund av olika typer av utsatthet för eller kopplingar till kriminalitet. Förvaltningens kostnader för denna typ av skyddsinsatser har ökat markant de senaste åren.

Förvaltningen uppfattar signaler om att leverantörer av extern vård och behandling anpassar sina priser till den höga efterfrågan. Det innebär högre kostnader för förvaltningen men gör samtidigt att det är lättare för kommunen att ge samma stöd och behandling till motsvarande kostnad. Tillsammans med bättre möjlighet att styra innehåll och kvalitet, stärker detta förvaltningens uppfattning att **internt utförande ofta är att föredra**. Dessutom möjliggör fler lokala utförare att enskilda kan få vård och behandling i eller nära sin vardagsmiljö. En utökning av interna insatser istället för externa köp innebär dock ofta utökade fasta kostnader i form av personal och lokaler.

Antalet **ensamkommande barn och unga** fortsätter att minska och fler av de som finns inom förvaltningens verksamheter får svenska medborgarskap och eller fyller 20 år. Migrationsverket ersätter inte kostnader för personer med svenskt medborgarskap och inte heller för de som fyllt 20 år vilket gör att verksamheten väntar ett underskott på 4,0 mnkr utöver det underskott som budgeterades. Behovet av HVB-platser minskar kontinuerligt och förvaltningen har under våren lagt ner boendet Pionjären och under hösten läggs Åbacke ner. Det innebär att det inte finns något HVB-boende kvar i förvaltningens regi. Trots nedläggningarna väntas förvaltningen ha fortsatta omställningskostnader på 4,1 mnkr för personal och lokaler under året.

- Förvaltningen har under året tydliggjort rutinen för återsökning av **pengar från Migrationsverket**, utifrån insatser till andra personer än ensamkommande, som är i

asylprocess eller nyligen blivit kommunplacerade i Örebro. Detta förväntas öka förvaltningens intäkter.

Flera verksamheter har bytt och kommer att byta **lokaler** under året. Verksamheterna som tillfälligt varit inhysta vid Krämartorget har börjat lämna dessa lokaler, som ska vara tomma till årsskiftet. Dessa flyttar ger ökade direkta kostnader i form av flyttkostnader, dubbla hyror och nya inventarier. Fram till augusti uppgår kostnaden till 240 tkr exklusive arbetsbortfall. Utredningsenheten vuxna har tvingats evakueras till Krämartorget på grund av vattenskada på Ribbingsgatan. Där står fastighetsägaren för flyttkostnaden. De verksamheter som flyttat och tvingats anskaffa nya inventarier har ansträngt sig för att hitta befintlig inredning och utrustning från andra verksamheter som lämnat sina lokaler.

Förvaltningens nettokostnad väntas öka med 9 procent främst till följd av lägre ersättning från Migrationsverket. Kostnadsökningen väntas bli 5,5 mnkr vilket motsvarar årets löneökningar. Detta trots att kostnaderna för externa köp fortsätter att öka. Enheten för ensamkommande barn och unga bidrar till kostnadsminskningen i och med att verksamheter läggs ner, men intäkterna minskar mer än kostnaderna.

Socialnämndens prognostiserade ekonomiska underskott ökar, trots högt nyttjande av det egna utförandet och många insatser för effektiviseringar. Förvaltningens bedömning är därför att Socialnämnden bara delvis lyckas bidra till målet.

4.2 Mål inom Människors egenmakt

Ur ÖSB 2019: En människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det. Örebro kommun ska bli bättre på att släppa lös den kraft som finns hos medborgare som kan och vill bidra till kommunens utveckling. I Örebro får alla möjligheter.

Mål: Människors livsvillkor ska vara jämlika.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om jämlika livsvillkor delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Justeringar har gjorts inom förebyggandeverksamheterna för att kunna erbjuda en samtalsmottagning för råd och stöd utan föregående utredning. Etablering av Maria Ungdom i samverkan med Region Örebro län påbörjas inför 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> Det finns en risk att den ekonomiskt utmanande situationen gör att resurser till förebyggande verksamheter måste minska, samtidigt som samverkan med andra utmanas.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om jämlika livsvillkor

Ett av Socialnämndens viktigaste uppdrag är att arbeta förebyggande för att förhindra eller motverka uppkomst av social problem och social utestängning. I detta ingår att genom uppsökande arbete identifiera individer och grupper som behöver få erbjudande om stöd i sin livssituation. Socialnämndens strategiska arbete för att utveckling av egen eller andra aktörers verksamhet för stöd till barn och unga, bidrar även till kommunens verksamhetsmål *Barn ska kompenseras för ojämlika uppväxtvillkor*. Utvecklingsarbete kring

barnets rättigheter beskrivs också inom målet *I Örebro kommun ska alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras*.

Socialt förebyggande arbete behöver ske i samverkan med många olika parter för att påverka riskerna för social problematik. Samverkan med goda effekter innebär ofta att alla parter bidrar lite extra, vilket tillsammans skapar ett större värde för kommuninnevånarna.

- I ekonomiskt utmanande tider finns risk att olika samhällsaktörer måste prioritera att se om sitt eget hus, och att potentialen i samverkan minskar – när den istället behövs som mest. Även förvaltningens arbete för att minska kostnaderna inför budget 2020 riskerar att påverka resurserna till förebyggande verksamhet.

Inom förvaltningens Förebyggande enhet har justeringar gjorts under 2018 och 2019 för att kunna erbjuda en samtalsmottagning för råd och stöd utan föregående utredning. Det kan även avlasta myndighetsutövningen då föräldrar, som själva kontakter förvaltningens mottagningsverksamhet för konsultation, kan hänvisas dit istället för att aktualiseras för utredning.

Förvaltningen har de senaste åren deltagit i nationellt arbete med utveckling av förebyggande arbetet mot **våldsbejakande extremism (VBE)**. En lärdom är att arbetet måste ha en bredare ansats än VBE, då det ofta föregås av annan problematik. Det finns starka skäl att rikta insatser till föräldrar i det förebyggande arbetet. Befintliga föräldrastödsprogram uppfattas som otillräckliga för föräldrar som känner oro för att deras barn hamnar i ”slutna” miljöer med kriminalitet och droger. Därför utvecklades föräldrastödsprogrammet Trygga föräldrar, som handlar om att erbjuda stöd i föräldraskapet för att hantera oron. Målgruppen är föräldrar boende i områden med social oro. Förvaltningen har beviljats medel från Folkhälsomyndigheten för att finansiera forskningsinsatser i syfte att bland annat utveckla en forskningsbaserad programteori rörande Trygga föräldrar, med ambitionen att utvärdera modellen.

Programnämnd Social välfärd beslutade i oktober 2018 att ge Socialförvaltningen i uppdrag att anpassa sin organisation för att kontinuerligt i samverkan med civilsamhället möta lägesbilden av **missbruk i stadskärnan**. Socialnämnden fick 1 mnkr tillskott i budget 2019 för detta. Utifrån det ekonomiska läget under 2019 har förvaltningen valt att avvaka med att utöka förvaltningens uppsökande insatser.

Inför 2020 påbörjas etableringen av **Maria Ungdom Örebro**, en samlokaliserad verksamhet mellan Socialförvaltningen och Region Örebro läns beroendevård. Målet med Maria Ungdom är att motverka alkohol- och drogmissbruk bland ungdomar upp till 25 år. En viktig utgångspunkt är att nå unga människor i ett tidigt skede av risk- och missbruk för att förhindra att detta utvecklas till beroende samt att arbeta konsultativt. För Socialförvaltningen innebär etableringen en förflyttning av tre tjänster till den nystartade verksamheten. Dessa flyttas från förvaltningens behandlingsverksamhet, vars utrymme för ärenden därmed minskar.

- I förvaltningens uppföljning av etableringen av Maria Ungdom Örebro behöver särskilt effekterna för kvarvarande behandlingsverksamhet analyseras, för att säkerställa att den nya verksamheten bidrar till ett minskat antal ordinarie behandlingsuppdrag.

Det är Socialförvaltningens uppfattning att det vore bra om alla kommunala verksamheter, och andra aktörer, hade en **gemensam syn på barnets rätt att växa upp utan våld**, samt står för samma gemensamma budskap om detta i mötet med familjer. En högre grad av kunskap och förståelse hos medborgare skulle utgöra en bättre grund för förståelse för föräldrars ansvar och att välfärdsaktörer i samhället har i uppdrag att

värna barnets rätt, och därigenom ibland behöver agera till skydd för barnet mot föräldrars vilja.

- Socialförvaltningen har tagit fram en idébeskrivning kring ett kommungemensamt arbete utifrån barnets rätt till en uppväxt fri från våld och förtryck. Idén har förankrats i Styrgrupp för samverkan och förts in i det kommungemensamma barnrättsarbetet.

Även om många utvecklingsdelar pågår inom målet ser förvaltningen att ekonomiska åtstramningar riskerar påverka möjligheterna till förebyggande arbete och tidiga insatser. Det påverkar nämndens åtagande inom målet, vilket ger bedömningen att det delvis kommer uppfyllas.

Mål: I Örebro kommun ska alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Flera utvecklingsaktiviteter och justeringar i arbetsätt pågår för att synliggöra enskilda barns behov och situation, och öka barns delaktighet. • Inför 2020 planeras för etableringen av ett gemensamt HVB för ungdomar, tillsammans med Förvaltningen för funktionsstöd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan med Förvaltningen för funktionsstöd och Myndighetsavdelningen behöver fortsätta utvecklas, i syfte att ge ett mer samlat kommunalt stöd till personer med funktionsnedsättning eller nedsatt funktionsförmåga i kombination med social problematik.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN	Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetsätt	4	4	4	-

Kommentarer till indikatorernas prognos

Genderbudgetanalys 2018 fortsätter under 2019, för att fördjupat undersöka eventuellt behov av förändringar.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter

Socialnämnden ska, med utgångspunkt i Socialförvaltningens värdegrund, säkerställa att stöd och service ges till medborgarna på lika villkor. Strategiskt arbete bedrivs utifrån flera rättighetsperspektiv, och positiva effekter för medborgarna nås genom systematisk verksamhetsutveckling.

- Förvaltningen har, utifrån rådande ekonomiska läge, inte kunnat prioritera att **HBQQ diplomera** en verksamhet under 2019.

Det dagliga utvecklingsarbetet med **barn och särskilt utsatta grupper** i fokus pågår löpande. Bland annat deltar barn, även spädbarn, nu i högre utsträckning vid möten och

samtal, för att socialsekreterare ska kunna se och möta barnet. En ökad tydlighet i dokumentationen av bedömningen vid beslut om att inleda utredning förväntas underlätta utredningen att hålla fokus på barnets behov. Förvaltningen prövar också ett nytt arbetssätt för att säkerställa att barnets bästa är i fokus vid sammanbrott i familjehem.

- Förvaltningen har inte kunnat prioritera att påbörja en genomgripande och samlad förberedelse inför att Barnkonventionen blir lag.

Den **genderbudgetanalys** som under 2018 gjordes inom familjerättsområdet visade på signaler om skillnader i förslag till beslut efter utredning om vårdnad, boende och umgänge. För att undersöka området vidare och skapa ett större analysunderlag fortsätter motsvarande datainsamling under 2019.

Förvaltningens utvecklingsarbete inom området **våld i nära relation** fortsätter. Det rör bland annat utformning av strukturer för att nyttja medarbetares kunskap till intern kompetensutveckling på basnivå och för att bredda användandet av manualbaserade riskbedömningsinstrument. Även alternativa boendelösningar för målgruppen, och arbete för att säkerställa ett bra omhändertagande av barn som upplever våld är i fokus.

- Under 2019 har såväl förvaltningen som Kvinnohuset i Örebro och Region Örebro län mindre medarbetarresurs riktad mot målgruppen än planerat, vilket bland annat skapat kö till Centrum mot våld i nära relation, och förhindrat möjligheten till öppen ingång till verksamheten.

Under året har **två forskningsprojekt** initierats, med koppling till våld i nära relation. Det ena syftar till att tillsammans med Polisen hitta former för att värdera riskfaktorer vid hot om våld, för att skapa gemensamma bilder av den enskildes situation och behov. Forskningsgruppen Stalking och Partnervåld vid Örebro universitet leder en pilotstudie för att säkerställa att den modell man tagit fram fungerar som det är tänkt, med målet att modellen är klar för implementering under 2020.

Det andra forskningsprojektet, som också är en del av förvaltningens barnrättsarbete, bedrivs tillsammans med Region Örebro län och heter *Barns delaktighet och insatsernas utfall inom sociala barnavården*. Bakgrunden till projektet är resultatet i Allmänna Barnhusets rapport *Rättighetsbärare eller problembärare?* Projektet ska leda till ökad kunskap om hur barns delaktighet påverkar utformandet av insatser, och om insatserna varit till hjälp för barnet. Målet är att projektet ska bidra till ett utvecklat arbetssätt. Projektet innebär bland annat självgranskning av ärenden tillsammans med forskare, vilket även bidrar till lärande om såväl barns faktiska delaktighet, som metodik för självgranskning.

Förvaltningen testar även en digital möjlighet för att fånga barns upplevelser av att vara familjehemsplacerade, som är hjälpsam för framförallt barn som har svårt att uttrycka sig verbalt kring sin situation. Ett 20-tal placerade barn deltar även i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning *Att lyssna på barn i familjehem*, som väntas ge såväl lokala som nationella möjligheter till utveckling av familjehemsvården, utifrån barnens egna upplevelser.

Under året har förvaltningen sökt en ökad **samverkan med Förvaltningen för funktionsstöd och Myndighetsavdelningen** i syfte att ge ett mer samlat kommunalt stöd till personer med funktionsnedsättning eller nedsatt funktionsförmåga på grund av psykisk ohälsa eller tidigare social problematik. Kontinuerliga samtal förs på såväl handläggars- som ledningsnivå, mellan myndighetskontoren, för att hitta former för att nyttja varandras kompetens och strategiskt hantera ärenden som kännetecknas av komplex problematik. Inför 2020 planeras för etableringen av ett gemensamt HVB för ungdomar, tillsammans med Förvaltningen för funktionsstöd.

Eftersom flera viktiga utvecklingssteg tas inom målet är förvaltningens bedömning att åtagandet kommer uppfyllas i hög utsträckning, trots att strategiskt viktiga frågor behövt prioriteras ned.

4.3 Mål inom Barn och ungas behov.

Ur ÖSB 2019: Alla barn förtjänar en bra barndom och en trygg och utvecklade skolgång. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete för att förebygga - såväl fysisk som social och psykisk ohälsa - kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. En faktor som har stor och negativ effekt på barn och ungas uppväxt är barnfattigdom. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer ska alla barns möjligheter till goda uppväxtvillkor stärkas.

Mål: Alla elever i grund- och gymnasieskolan ska ges förutsättningar att klara kunskapsmålen.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om förutsättningar att klara kunskapsmålen delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Utvecklingsarbete pågår för att underlätta för bl.a. personal inom förskola och skola i sitt ansvar att göra orosanmälningar rörande barn som riskerar fara illa. 	<ul style="list-style-type: none"> Kommunen behöver undersöka vilka typer av stödbehov hos barn och föräldrar som kan mötas genom insatser från exempelvis skolan som huvudman, och vilka stödbehov som också behöver kompletteras med insatser inom Socialnämndens uppdrag. Förvaltningens arbete med tidiga insatser till ungdomar och föräldrar där oro för missbruk föreligger behöver ses över, bland annat i relation skolans uppdrag.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om förutsättningar att klara kunskapsmålen

Hos en del barn och ungdomar som har svårt att nå kunskapsmålen i skolan finns sociala svårigheter som i olika grad kan bidra till utmaningarna att nå målen. Vissa av dessa svårigheter innebär att Socialnämnden i sitt uppdrag kan behöva bistå med stöd. Rörande andra svårigheter kan stödet lika gärna erbjudas hos skolan som huvudman.

- Bland annat inom ramen för arbetet med Tillsammans för barns bästa (TABB – Skottlandsmodellen) behöver kommunen undersöka vilka typer av stödbehov hos barn och föräldrar som kan mötas genom insatser från exempelvis skolan som huvudman, och vilka stödbehov som också behöver kompletteras med insatser inom Socialnämndens uppdrag.

För att på ett effektivt sätt kunna hjälpa de barn och ungdomar och deras föräldrar som kan antas vara i behov av Socialnämndens stöd, behöver förvaltningen få information från skolan i en form och med ett innehåll som underlättar utredning och påskyndar eventuell insats.

- I samarbete med Förvaltningen för förskola och skola pågår utvecklingen av e-tjänst för orosanmälan på Intranätet. Motsvarande e-tjänst ska efter testperiod

publiceras på orebro.se och vända sig till externa aktörer med anmälningsskyldighet.

Inför 2020 ska förvaltningen etablera verksamheten **Maria Ungdom** i samverkan med Beroendecentrum vid Region Örebro län. Där kommer ungdomar och föräldrar med oro för alkohol- och drogmissbruk kunna få stöd. Det innebär att lärare och elevhälsa med oro, kan hänvisa dit – som komplement till förvaltningens Skolverksamhet.

- Som en effekt av etableringen av Maria Ungdom, och Gymnasienämndens intensifierade ANDT-arbete, är det aktuellt att göra en översyn av förvaltningens arbete med tidiga insatser till ungdomar och föräldrar där oro för missbruk föreligger. Bland annat behöver innehåll och finansiering genomlysas för att undvika att kommunens resurser läggs på flera parallella insatser för samma målgrupp.

Den förebyggande verksamheten Föräldrastöd har omformats under 2019 för att samordna och effektivisera tillgängliga resurser och därmed kunna möta fler föräldrar med barn upp till 18 år. Bland annat öppnade man upp för rådgivande och stödjande samtal utan biståndsbeslut, dit skolpersonal kan rekommendera föräldrar för kontakt.

Verksamheten (Samordning för tidiga insatser) SAMS startade under 2018 och är finansierad av Partnerskap Örebro. Verksamheten syftar till att förebygga psykiskt och social ohälsa hos barn 10–12 år, samt att uppmärksamma vuxna i barns närhet på tecken att barn riskerar fara illa. Arbetet har hittills varit fokuserat på föräldrar och elever i Vivallaskolan, vilket genererat ett större antal samtalskontakter på grupp- och individnivå.

Förvaltningen ser att det finns stor förbättringspotential i samverkan med barn- och utbildningsområdet, vilket gör att bedömningen är att åtagandet i dagsläget endast delvis uppfylls.

4.4 Mål inom Trygg välfärd.

Ur ÖSB 2019: Välfärdsinsatser i en kommun skapar kvalitet för enskilda människor. Det skapar också kvalitet för samhället som helhet – då stärks hela Örebro. Örebro ska vara en kommun där människor vill växa upp, arbeta och bli gamla. Då krävs en trygg välfärd så att människornas upplevda trygghet ökar.

Mål: Familjer och enskilda ska få stöd som motsvarar deras behov av individ och familjeomsorgen.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om individ- och familjeomsorg i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Genom utveckling av e-tjänst och stödmaterial för orosanmälan rörande barn skapas ett tydligare underlag för bedömning av behovet av att inleda utredning. • Flera utvecklingsaktiviteter pågår för att frigöra tid från administration till att möta enskilda barn och vuxna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Socialnämndens största utmaning under 2019 – och kommande år – är att utföra sitt uppdrag enligt lagar och styrdokument så att individer får sina behov tillgodosedda, med en ekonomi i balans utifrån tilldelade medel. • Arbetet behöver fortsätta för att säkerställa rätt och effektivt stöd till barn, unga och

<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete utvecklas och förbättras bland annat avvikelsehanteringen. 	vuxna som är beroende av beslut och insatser från flera aktörer.
--	--

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
PN	Index för hur väl socialnämnden tillhandahåller det stöd som familjer och enskilda har behov av, (mått under utveckling) Indexet består av nedanstående 5 mått.	-			-
PN	Andel familjer och enskilda som är nöjda med socialnämndens verksamhet, procent.	Internt utförande: 97	-	-	80%
PN	Andel avslutade insatser (placeringar) där målen i genomförandeplanen i stor utsträckning uppnåtts (Mått under utveckling)	67 %	-	Se kommentar	Mätas
DN	Andel insatser (placeringar) som avslutats planerat (Mått under utveckling)	66 %	-	Se kommentar	Mätas
DN	Andel avslutade insatser (placeringar) där utföraren i stor utsträckning arbetat med den enskildes huvudsakliga problematik (Mått under utveckling)	73 %	-	Se kommentar	Mätas
DN	Andel personer som fått riktat stöd genom öppen ingång (Mått under utveckling)	-	-		-

Kommentarer till indikatorernas prognos

Familjer och enskildas nöjdhet – Ingen samlad brukarundersökning har skett. Flera typer av löpande och periodiska undersökningar görs, men dessa går i dagsläget inte att aggregera. Arbeta pågår för att utveckla metodik och systematik för brukarundersökningar som kan bidra till verksamhetsutveckling.

De tre indikatorer som rör avslutade insatser kommer kunna ge förvaltningen viktig information om resultatet av insatser för den enskilde, och avgörande kvalitetsaspekter hos utföraren av insatser. Implementeringen av den utvärderingsmetod som är införd tar längre tid än beräknat, men går i rätt riktning. En för låg andel av de avslutade insatserna utvärderas idag enligt planen, för att utfall och prognos ska kunna presenteras. De ifyllda utvärderingarna pekar mot att ungefär hälften av insatserna har nått målen vid avslut, något fler insatser har avslutats planerat, och att socialsekreterarna i de flesta fall är nöjda med det sätt som utföraren arbetat på för att nå målen med insatsen.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om individ- och familjeomsorg

Eftersom förvaltningens kärnuppdrag är att tillhandahålla individ- och familjeomsorg, ger en stor del av det arbete som bedrivs för att bidra till övriga verksamhetsmål direkta och indirekta effekter även inom detta mål.

Enligt Socialtjänstlagen och Örebro kommuns reglemente har **Socialnämnden i uppdrag** att ge biståndsbeslutade insatser till den som inte kan få sina behov tillgodosedda på annat sätt, än via stöd från nämnden. Socialnämnden i Örebro kommun har det yttersta ansvaret för att en enskild som befinner sig i en svår situation får det

akuta stöd och den hjälp som denne behöver. Detta inskränker inte det ansvar som vilar på andra huvudmän.

Förvaltningen har under en lång rad år aktivt arbetat för att utveckla arbetet med **förebyggande och tidiga insatser**. Den gängse uppfattningen är ofta att detta är strategiskt klokt för att förhindra större framtida problem och kostnader. En sådan strategi behöver, i ekonomiskt utmanande tider, också ställas mot ett mer kortsiktigt fokus på lagstadgat individuellt stöd. Olika former av öppna insatser och tillgängliga erbjudanden om stöd innebär som regel möjligheter att förhindra större framtida problem, men innebär samtidigt att fler personer identifieras som behöver biståndsbeslutade insatser.

- Socialnämndens största utmaning under 2019 – och kommande år – är att utföra sitt uppdrag enligt lagar och styrdokument, med en ekonomi i balans utifrån tilldelade medel. Förvaltningen behöver identifiera viktiga principer för en modern individ- och familjeomsorg och utifrån dessa undersöka behovet av förändrade arbetssätt. I det arbetet behöver kommunens ambitionsnivå i så väl förebyggande arbete som biståndsbedömt stöd till medborgare tydliggöras. Verksamheterna behöver genomlysas utifrån bland annat digitaliseringsaspekter, och hur insatser till enskilda och familjer kan samordnas. En diskussion behöver även föras om vilken kommunal eller annan aktör som på ett tillgängligt och medborgarnära sätt kan ge relevant stöd.

De ekonomiska utmaningarna, med högre kostnader för externa köp än budgetutrymmet tillåter, riskerar skapa en negativ spiral som drabbar enskilda medborgare. Dagens kostnadsläge innebär behov av att minska förvaltningens utgifter. Möjligheter till reduceringar är små inom myndighetsutövningen, vilket tvingar fram reduceringar inom interna resurser för förebyggande arbete, öppna insatser och stöd efter biståndsbeslut. När den interna utförarverksamheten minskar finns risk för att ytterligare externa köp blir nödvändiga. Den negativa spiralen riskerar förstärkas ytterligare av effektiviseringsarbete inom myndighetsutövningen som har potential att öka genomströmningen där, och därmed skapa ett ännu högre tryck på insatser.

- Förvaltningen behöver säkerställa att tid och ekonomi finns för att hjälpa de kommuninnevånare som själva saknar förmåga att ta emot och omvandla stöd till en varaktig förändring, och där kommunen har en skyldighet att agera för skydd av den enskildes eller barns hälsa och utveckling. För att frigöra sådana resurser behöver även andra kommunala verksamheter på ett så enkelt sätt som möjligt tillhandahålla stöd till de som vill och behöver kommunens stöd, och som själva har förmåga att ta emot detta.
- Under 2019 pågår fortsatta diskussioner med såväl andra kommunala verksamheter som Region Örebro län för att säkerställa rätt och effektivt stöd till barn, unga och vuxna som är beroende av beslut och insatser från flera aktörer. Detta påverkas bland annat av hur kommunen valt att organisera sin verksamhet.

För att underlätta att barn och unga i behov av stöd kommer till förvaltningens kännedom görs ett arbete med att förenkla och tydliggöra kring **orosanmälningar**, med bland annat e-tjänster och stödmaterial. Detta kommer underlätta för aktörer med anmälningsskyldighet, och samtidigt skapa ett tydligare underlag för bedömning och därmed effektivare handläggning.

Förvaltningen arbetar också för en **effektivare handläggning** och därmed mer tid för barn, unga och vuxna genom att implementera nya riktlinjer om förenklad dokumentation. Även utvecklingen av exempelvis en samtalsmottagning inom den

förebyggande enheten, och verksamheten SAMS, samt etableringen av Maria Ungdom kommer öka möjligheterna till **lättillgängligt stöd och tidiga insatser**.

Antalet **beslut som rapporteras till IVO** för att de inte verkställts inom tre månader har minskat under 2019, genom bland annat förstärkningar i utförarorganisationen och justeringar i arbetssätt för att öka genomströmningen av ärenden.

Systematiskt kvalitetsarbete

Socialnämndens verksamhet ska präglas av ett systematiskt och evidensbaserat arbetssätt, för att säkra och utveckla kvaliteten i såväl myndighetsutövning som stöd till enskilda. För att driva på resultaten och förbättra kvaliteten har ett arbete påbörjats med stöd i **SIQ Managementmodell** (Institutet för kvalitetsutveckling, SIQ). Modellen fokuserar på ledarskapets avgörande roll och på vikten av alla medarbetares medverkan och bygger på tre hörnpelare – Kulturen, Strukturer och Systematiken. Förvaltningen har valt att fokusera på framgångsfaktorn *Skapa värde med kunder och intressenter*, bland annat genom att utveckla arbetet med tjänstedesign.

En översyn av förvaltningens **hantering av avvikelser** pågår. Med avvikelser avses missförhållanden enligt lex Sarah samt klagomål och synpunkter. Syftet är att skapa bra arbetssätt kring avvikelser så att missförhållanden eller risk för missförhållanden rapporteras, att klagomål och synpunkter registreras och hanteras enligt de krav som ställs i lagstiftning samt att övergripande analyser kan göras och relevanta åtgärder kan genomföras för att förbättra verksamheten.

En stor del, cirka 30 procent, av de missförhållanden enligt **lex Sarah** som rapporteras på förvaltningen avser brott mot sekretess. För att minska sekretessbrotten har en översyn av förvaltningens hantering av sekretessuppgifter genomförts. Förvaltningen planerar en utbildning i informationssäkerhet för samtliga chefer och medarbetare. Samtidigt upprättas en förtydligande rutin om informationssäkerhet och hantering av konfidentiella dokument.

- Den ekonomiska situationen innebär att resurserna är relativt små för stöd till strategisk verksamhetsutveckling, vilket gör att arbetet riskerar tappa tempo och därmed på sikt kan påverka kvaliteten i verksamheten.

En utvecklad beskrivning av förvaltningens interna arbete med kvalitetsutveckling och effektiviseringar för att möjliggöra stöd till fler beskrivs i den **Kvalitetsberättelse** som kommer presenteras under hösten.

Förvaltningens bedömning är att socialnämndens åtagande inom målet i hög utsträckning uppfylls. Framförallt personer och familjer i behov av insatser från flera aktörer riskerar att inte få sina behov av individ- och familjeomsorg eller annat stöd tillgodosedda.

Mål: I Örebro kommun ska det finnas tillgång till bostäder.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om tillgång till bostäder i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Beslut om pilotarbete med en Kvarboendeverksamhet har fattats. • Förbättrade möjligheter till bostad för personer som utsatts för våld i nära relation undersöks tillsammans med bla Öbo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verksamhet behöver, tillsammans med Förvaltningen för funktionsstöd, utvecklas för personer som inte längre behöver HVB-vård men inte är i behov av Bostad med särskild service, eller som inte uppnått ålder för att beviljas Boendestöd inom Funktionsstödsnämndens ansvarsområde. • Det strategiska lokal- och bostadsförsörjningsarbetet behöver fortsätta utvecklas.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om tillgång till bostäder

Många av de Örebroare som får stöd från Socialnämnden för att etablera eller återetablera en fungerande vardag, behöver också stöd för att få och behålla en ordinär bostad.

- Förvaltningen har, tillsammans med ÖBO och andra förvaltningar initierat ett pilotarbete med en **Kvarboendeverksamhet**. Verksamheten syftar till att tidigare identifiera och lotsa personer, som är i riskzon att hamna i en vräkningsprocess, till stöd i sin situation. Väntade effekter är bland annat färre akutlösningar, lägre kommunala kostnader kopplade till hyresskulder, närmare samverkan mellan berörda verksamheter och därmed enklare kontaktvägar som ger bättre möjligheter till stöd utifrån behov. Sannolikt kommer verksamheten också upptäcka tidigare okända barn och ungdomar som lever i en svår social situation.

Under 2019 fortsätter förvaltningen, tillsammans med Lokalförsörjningsenheten (LFE), arbetet med boendefrågor kopplat till gruppen som lever med **våld i nära relation**. Bland annat undersöker förvaltningen, tillsammans med ÖBO, möjligheterna till ytterligare sätt för våldsutsatta att återinträda på bostadsmarknaden efter en period i skyddat boende.

Förvaltningen har under en tid påtalat behovet av ett bättre sammanhållet kommunalt stöd till **barn, unga och vuxna med social problematik och samtidig kognitiv funktionsnedsättning**, eller kognitiva svårigheter i övrigt. Socialförvaltningen och Förvaltningen för funktionsstöd planerar för ett nytt gemensamt HVB-hem för ungdomar i denna målgrupp, och därmed minska Socialförvaltningens externa köp av våd och behandling i motsvarande omfattning.

- För att möjliggöra god effektivitet av satsningen krävs ett fortsatt utvecklingsarbete med bland andra Förvaltningen för funktionsstöd, exempelvis kring personer som inte längre behöver HVB-vård men inte är i behov av Bostad med särskild service, eller som inte uppnått ålder för att beviljas Boendestöd.

Under 2019 har Socialnämnden övertagit driften av **härbärg**et **Gnistan** från Frälsningsarmén. Förvaltningen har hittills drivit verksamheten som tidigare, och har tillsammans med LFE fortsatt att söka alternativa lokaler.

- Under hösten planerar förvaltningen en översyn över härbärgesverksamhetens omfattning och utformning, samt process för att tilldela plats på härbärg

Lokalförsörjningsenheten har senaste året blivit stabilare i sitt stöd till Socialförvaltningen. Bland annat har **lokal- och bostadsstrategiska** frågor samlats på en funktion, vilket förenklar samarbetet då stora delar av lokalbehoven för förvaltningen innefattar lokaler där kommuninnevärdare tillfälligt ska bo.

- Utmaningar kvarstår för att få till ett strategiskt lokal- och bostadsförsörjningsarbete, bland annat svårigheter att långsiktigt bedöma hur behovet av olika typer av insatser ser ut på några års sikt, men även rörande frågor om finansiering av lokaler.

Åtagandet inom målet förväntas uppfyllas i hög utsträckning, eftersom strategiskt och operativt utvecklingsarbete sker inom flera viktiga områden.

Mål: Örebro kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, leva och verka i.

Bedömningen är att Socialnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om trygg och säker kommun i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Tillsammans med andra aktörer har en planering upprättats för eventuell handläggning och insatser i ärenden med koppling till våldsbejakande extremism. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den ekonomiska situationen riskerar påverka kommunens resurser till socialt förbyggande insatser, som är ett viktigt bidrag till målet.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om trygg och säker kommun

Socialnämnden är en viktig aktör i det socialt förebyggande arbetet, och därmed i kommunens brottsförebyggande arbete. Arbete med att skapa trygghet och säkerhet måste ske i **samverkan med övriga kommunala verksamheter och andra aktörer**, så som polis, fastighetsägare och det civila samhället. En viktig arena för samverkan för trygghet är Partnerskap Örebro. Samverkan med goda effekter innebär ofta att alla parter bidrar lite extra, vilket tillsammans skapar ett större värde för kommuninnevärdarna. I ekonomiskt utmanande tider finns risk att olika samhällsaktörer måste prioritera att se om sitt eget hus, och att potentialen i samverkan minskar – när den istället behövs som mest. Även förvaltningens arbete för att minska kostnaderna inför budget 2020 riskerar att påverka resurserna till förebyggande verksamhet.

Socialnämnden har en viktig uppgift i att tillhandahålla **skydd och stöd för personer som väljer att bryta med en kriminell livsstil**. Under 2018 och 2019 ser förvaltningen ökade kostnader för externa insatser i form av speciallösningar utifrån individens behov av skydd på grund av organiserad brottslighet och liknande. Dessa ärenden är ofta komplexa och aktuella under lång tid.

En viktig del i kommunens förebyggande arbete är att **förhindra att unga personer hamnar i utanförskap**. Tillsammans med Förvaltningen för funktionsstöd och Myndighetsavdelningen inom KSF undersöker och planerar Socialförvaltningen för nya

lösningar för unga personer som inte kan bo med sina föräldrar och som på grund av funktionsnedsättning och/eller stor psykisk ohälsa är extra utsatta för risken att hamna i utanförskap.

Under 2019 har nationella diskussioner förts kring kommunens arbete med insatser till vuxna och barn som levit i miljöer med **våldsbejakande extremism**. Med stöd av Center mot våldsbejakande extremism (CVE), vid Brottsförebyggande rådet (Brå) har förvaltningen gjort en planering för eventuell handläggning och insatser i sådana ärenden.

Under de senaste åren har Polisen formerat ett mer samlat arbetssätt för att beivra sexköp, och därmed påverka marknaden för **prostitution och sexköp**. Socialförvaltningen har vid dessa insatser beredskap för att erbjuda stöd till personer som polisen kommer i kontakt med. Under 2019 har förvaltningens interna arbete i dessa ärenden tydliggjorts, också i syfte att stödja Polisen i sin kommunikation vid insatserna.

Förvaltningens bedömning är att åtagandet inom målet kommer uppfyllas i hög utsträckning, trots att ekonomiska begränsningar riskerar påverka möjligheterna till samverkan och förebyggande arbete.

5. Analysunderlag – ekonomi.

5.1 Enheternas ekonomiska resultat

Prognosen visar på ett underskott på helår 2019 med 39,8 mnkr.

	Budget 2019, mnkr	Prognos avvikelse mot budget helår delår 1, mnkr	Prognos avvikelse mot budget helår delår 2, mnkr
Verksamhet			
Övergripande & nämnd	-34,1	-2,9	-2,0
Myndighet	-78,3	-0,5	0,0
Eget utförande	-159,7	4,0	4,4
Ensamkommande	-5,2	-1,0	-4,0
Externa vård- och behandlingskostnader	-296,5	-3,0	-4,5
Planerade effektiviseringar	4,0	0,0	0,0
Ofinansierat underskott	33,6	-33,6	-33,6
	-536,1	-37,0	-39,8

Övergripande och nämnd visar en prognos med ett underskott på 2,0 mnkr till följd av att den budgetminskning som görs varje år gällande personal som inte är på plats läggs här. Underskottet, som är lägre än väntat, ska täckas av överskott inom myndighet och eget utförande. Budget för språk- och teckentolk finns här och väntas ge ett överskott på 3,0 mnkr

eftersom kostnaderna fördelas ut till respektive verksamhet.

Myndighetsutövningen har en budget i balans i prognosen där personalkostnaderna väntas ge 2,2 mnkr i överskott medan de fördelade kostnaderna för tolkar väntas ge 2,2 mnkr i underskott. Socialkontor Vivalla har utökat sina lokalytor för det administrativa arbetet, för att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna. Utökningen väntas ge en hyresökning på 0,2 mnkr 2019. Övriga kostnader är lägre och bidrar till nollresultatet.

Eget utförande, exklusive ensamkommande barn och unga, väntas redovisa ett överskott på 4,4 mnkr. Prognosen gällande personalkostnaderna visar ett överskott på 6,0 mnkr. Lokalkostnaderna väntas bli 0,8 mnkr högre än budget på grund av flytt från de tillfälliga lokalerna på Krämartorget. Övriga kostnader väntas bli 0,9 mnkr högre än planerat där larm och bevakning väntas bli lägre medan kostnaderna för tolkar blir högre.

Ensamkommande barn och unga beräknas redovisa ett underskott på 4,0 mnkr. Lägre inflöde, en ökad andel individer i åldern 20-21 år samt att fler får svenskt medborgarskap gör att intäkterna minskar då Migrationsverket inte betalar ersättning för dessa grupper. Även omställningskostnader belastar verksamheten till följd av nedläggning av HVB-boendet Pionjären i våras och stödboendet Åbacke under hösten. Omställningskostnaderna beräknas till 2,5 mnkr under året.

Externa vård- och behandlingskostnader visar en prognos med underskott mot budget på 4,5 mnkr till följd av fler placerade ungdomar inom institutionsvård och familjehem.

Planerade effektiviseringar faller ut inom verksamheterna där effekterna är bättre än förväntat.

De platser på *Hjorten* som gjorts om till korttidsplatser minskar kostnaderna inom externa köp. Omställningen väntas ge högre effekt än budgeterat under 2019.

Utökad stödboende unga väntas inte få planerad effekt under året då samarbetet med Förvaltningen för funktionsstöd kräver ett annat arbetssätt än planerat och starten därmed skjutits upp.

Utökningen inom Förstärkt öppenvård gör att kostnaderna minskar inom externa köp när insatser istället sker internt. Nettoeffekten väntas bli 0,6 mnkr.

HVB i samarbete med Förvaltningen för funktionsstöd väntas inte ge någon positiv effekt under 2019. Programnämnd Social välfärd har i september gett Socialnämnden i uppdrag att starta verksamheten.

Tydliga effekter syns gällande *Optimal placering* men prognosen är svårbedömd på grund av att inflödet ökar.

Effektiv omplacering väntas ge önskat resultat.

Förvaltningen vakant håller fler tjänster än planerat med en ökad effekt som följd.

Det **ofinansierade underskottet** härrör från två verksamheter som inte finansierats fullt ut i den tilldelade budgetramen, ensamkommande och externa vård- och behandlingskostnader.

Ensamkommande ska finansieras helt med statsbidrag från Migrationsverket. Under 2019 har verksamheten budgeterat med 4,7 mnkr högre kostnader än statsbidrag. De främsta orsakerna till det budgeterade underskottet är ökade kostnader som inte täcks av statsbidrag. Det kan vara omställningskostnader samt att vissa grupper inte har rätt till ersättning, till exempel kommunplacerade svenska medborgare samt kommunplacerade 20–21-åringar. Beloppet är inte finansierat i den tilldelade budgetramen.

Externa vård- och behandlingskostnader beräknar under 2018 och 2019 en kostnadsökning på 61,8 mnkr, vilket motsvarar 26 procent. Tilldelad budgetram för verksamheten har under samma period ökat med 31,8 mnkr för volym- och indexökning samt för skyddsplaceringar. Nästan hälften, 30,0 mnkr av kostnadsökningen är alltså inte finansierad i de tilldelade budgetramarna för 2018 och 2019. Beloppet motsvarar under dessa två år cirka 15 000 placeringsdygn. Det innebär att finansiering saknas för motsvarande 83 personer med en genomsnittlig placeringstid av 6 månader och en genomsnittlig dygnskostnad av 2 000 kr. Tre fjärdedelar av dessa personer finns inom vuxna missbrukare. Resterande är jämt fördelat mellan vuxna icke missbrukare och barn/unga.

Åtgärd	Budgeterad effekt helår, mnkr	Prognos effekt, mnkr
Omställning Hjorten	0,1	1,2
Utökad stödbodende unga	1,0	0,0
Förstärkt öppenvård unga	0,6	0,6
HVB personkrets LSS	0,3	0,0
Optimal placering	1,0	1,0
Effektiv omplacering	0,5	0,5
Vakant hålla tjänster	0,5	2,0
Summa effektiviseringar	4,0	5,3

5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Nettokostnaden, skillnaden mellan intäkter och kostnader för förvaltningen, väntas öka med 47,7 mnkr, eller 9 procent, från 2018 till 2019. Den största förändringen är minskade intäkter för Ensamkommande barn och unga som utgör 38,6 mnkr av 42,2 mnkr i intäktsminskning. Resterande intäktsminskning finns inom egen verksamhet i form av interna kostnader.

Hela förvaltningen	Bokslut 2018, mnkr	Budget 2019, mnkr	Ack utfall tom aug 2018, tkr	Ack utfall tom aug 2019, tkr	Prognos 2019, mnkr	Avvikelse budget - prognos 2019, mnkr	Föränd- ring 2018- 2019, mnkr	Föränd- ring % 2018- 2019, mnkr
Kontogrupp								
Intäkter								
Avgifter	4,0	2,3	3,3	1,3	2,0	-0,3	-2,0	-49%
Bidrag	38,7	70,8	25,2	34,7	55,4	-15,4	16,7	43%
Försäljning av verksamhet	2,6	2,2	1,5	0,2	2,9	0,7	0,3	10%
Övriga intäkter	64,4	3,6	44,4	6,6	7,1	3,5	-57,3	-89%
Summa intäkter	109,6	78,8	74,4	42,8	67,4	-11,5	-42,2	-39%
Kostnader								
Personalkostnader	-315,9	-309,0	-208,2	-204,1	-304,3	4,8	-11,6	-4%
Lokalkostnader	-32,5	-29,6	-21,5	-19,9	-30,3	-0,8	-2,1	-7%
Köp av verksamhet	-245,3	-237,5	-162,5	-178,8	-271,9	-34,3	26,5	11%
Köp från bemanningsföretag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
Kapitalkostnader	-0,6	-0,9	-0,4	-0,6	-0,8	0,1	0,2	36%
Övriga kostnader	-43,5	-38,0	-29,1	-23,0	-36,0	2,0	-7,5	-17%
Summa kostnader	-637,8	-614,9	-421,8	-426,3	-643,3	-28,3	5,5	1%
Netto	-528,1	-536,1	-347,4	-383,6	-575,9	39,8	47,7	9%

Intäkterna för ensamkommande barn och unga fördelades under 2018 från Kommunstyrelsen som övriga intäkter, medan de 2019 erhålls direkt från Migrationsverket som bidrag, vilket gör det svårt att jämföra mellan kontoslagen.

Personalkostnaderna väntas minska med 11,6 mnkr trots utökningen av personal inom öppenvård ungdom samt stödboendet och härbärgat Gnistan. Ökningen inom de egna verksamheterna exklusive Enheten för ensamkommande barn och unga är 1,2 mnkr. Ensamkommande barn och unga minskar personalkostnaderna med 15,6 mnkr men då ingår omställningskostnader på 2,5 mnkr i det beloppet så minskningen kunde varit ännu större.

Kostnaderna totalt väntas öka med 5,5 mnkr jämfört med bokslut 2018, vilket ungefär motsvarar löneökningarna 2019. Kostnaderna för köp av verksamhet består främst av externa vård- och behandlingskostnader vilka väntas öka med 26,5 mnkr, eller 11 procent.

Övriga kostnader väntas minska med 7,5 mnkr eller 17 procent. Lägre återbetalningskostnader för sociala investeringar är bidragande orsaker tillsammans med lägre kostnader för larm, bevakning och självrisker.

Förvaltningens egna verksamheter exklusive Ensamkommande barn och unga prognosticerar en kostnadsökning på 1 procent eller 1,8 mnkr och en nettokostnadsökning på 2 procent. Detta då intäkterna minskar med 4,0 mnkr.

Egen verksamhet exkl. Ensamkommande barn och unga	Bokslut 2018, mnkr	Budget 2019, mnkr	Ack utfall tom aug 2018, tkr	Ack utfall tom aug 2019, tkr	Prognos 2019, mnkr	Avvikelse budget - prognos 2019, mnkr	Föränd- ring 2018- 2019, mnkr	Föränd- ring % 2018- 2019, mnkr
Kontogrupp								
Intäkter								
Avgifter	2,3	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	-2,3	-99%
Bidrag	5,0	5,7	3,1	4,9	5,2	-0,5	0,2	5%
Försäljning av verksamhet	2,6	2,2	1,5	0,2	2,9	0,7	0,3	10%
Övriga intäkter	5,5	3,5	3,2	1,5	3,3	-0,3	-2,3	-41%
Summa intäkter	15,4	11,4	9,9	6,6	11,4	0,0	-4,0	-26%
Kostnader								
Personalkostnader	-224,4	-227,4	-146,4	-144,2	-225,6	1,9	1,2	1%
Lokalkostnader	-26,3	-23,9	-17,4	-16,6	-25,1	-1,2	-1,2	-5%
Köp av verksamhet	4,9	36,8	3,4	-0,3	3,7	-33,1	1,2	-25%
Köp från bemanningsföretag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
Kapitalkostnader	-0,6	-0,9	-0,4	-0,6	-0,8	0,1	0,2	37%
Övriga kostnader	-29,2	-30,5	-19,5	-17,8	-29,6	0,9	0,4	2%
Summa kostnader	-275,5	-245,8	-180,2	-179,4	-277,3	-31,5	1,8	1%
Netto	-260,1	-234,4	-170,4	-172,8	-265,9	31,5	5,8	2%

5.3 Verksamheternas ekonomiska resultat

5.3.1 Verksamhetsförutsättningar

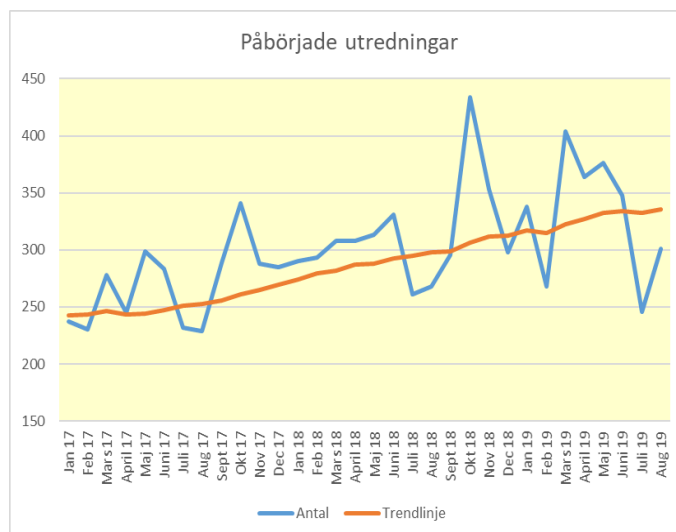
Påbörjade utredningar

Påbörjade utredningar används som indikator för att visa på kommande behov av insatser samt vilken mängd arbete som finns inom myndighetsenheterna.

Antalet påbörjade utredningar varierar mellan månaderna. Trendlinjen är ett medelvärde av de tolv senaste månaderna och visar om antalet påbörjade utredningar ökar eller minskar jämfört med tidigare period.

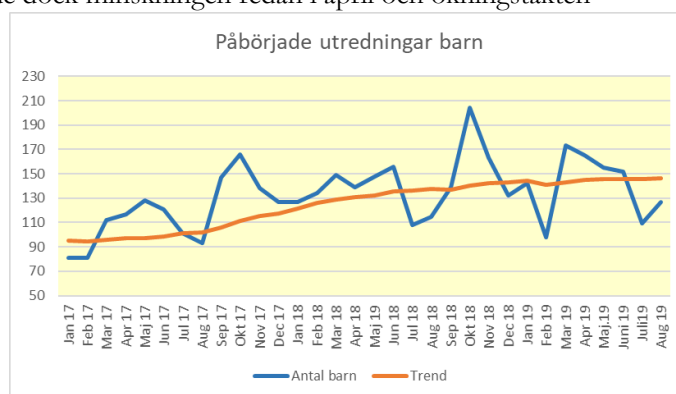
Under årets första månader ökade antalet utredningar kraftigt men från maj har ökningen nästan avstannat.

Sommarmånaderna har historiskt sett alltid haft lägre antal påbörjade utredningar följt av betydligt fler under hösten. Perioden med lågt antal påbörjade utredningar är under 2019 länge än tidigare år. Det genomsnittliga antalet påbörjade utredningar var 330 per månad under perioden januari till augusti. För samma period förra året var antalet 296. Under hela 2018 påbörjades i snitt 313 utredningar per månad.

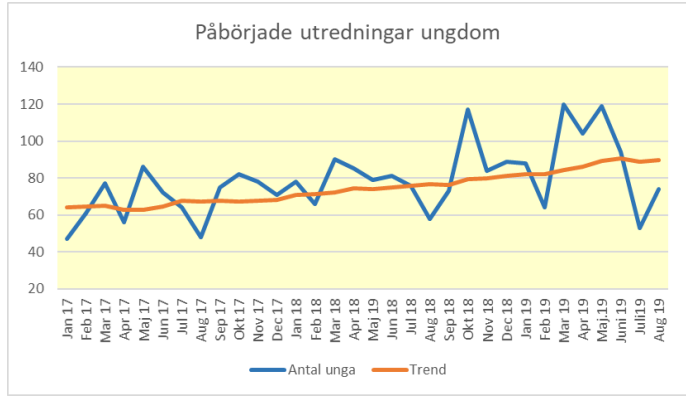

Antalet påbörjade utredningar gällande barn följer tidigare års mönster med lägre antal under sommaren. I år började dock minskningen redan i april och ökningstakten avstannade i princip då.

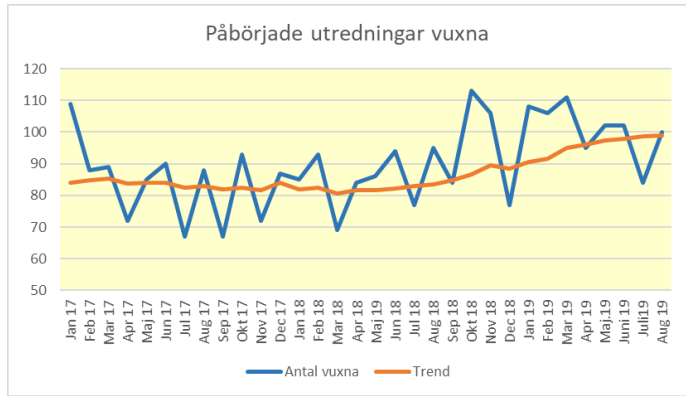
Tidigare år har september och/eller oktober alltid haft högst antal påbörjade utredningar vilket gör att antalet troligen kommer att öka även i år. Under 2019 har antalet påbörjade utredningar varit i snitt 146 per månad vilket är 11 fler än under samma period 2018, men i snitt 2 färre per månad än under hela 2018.

Även unga visar lägre siffror under sommar-månaderna men högre inflöde är troligt under hösten, likt tidigare år. Trendlinjen visar att antalet utredningar inte ökat sedan maj i år. Till och med augusti har det varit i genomsnitt 89 utredningar per månad. För samma period 2018 var antalet 77 och för hela 2018 var det genomsnittliga antalet 101 utredningar per månad.

Antalet påbörjade utredningar gällande vuxna fortsätter att öka, men inte i samma takt som tidigare. Från mars i år är ökningen betydligt lägre än under 2018, men det är fortfarande en tydlig ökning. Antalet påbörjade utredningar ligger i snitt på lite under 100 per månad, vilket är cirka 10 fler per månad än under 2018.

Placeringar enligt LVU och LVM

Antalet personer med pågående placeringar enligt LVU och LVM någon gång under januari till augusti per år.

	jan-aug 2015	jan-aug 2016	jan-aug 2017	jan-aug 2018	jan-aug 2019
Antal unika individer i placering enl LVU	166	168	182	185	177
varav flickor	79	86	97	100	96
varav pojkar	87	82	85	85	81
Antal unika individer i placering enl LVM	14	27	26	31	32
varav kvinnor	6	8	7	9	18
varav män	8	19	19	22	14

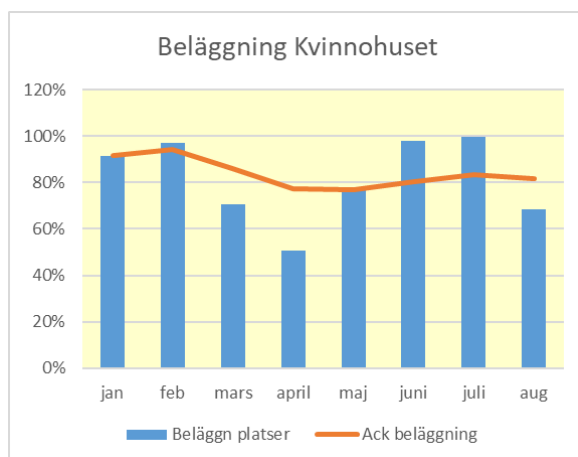
Beläggning

Förvaltningens egna boenden har en total ackumulerad beläggning för perioden januari till augusti på 94 procent.

Beläggningsgrad	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Ack aug
Multigruppen	1,00	0,92	0,97	0,93	1,00	1,00	0,81	0,73	0,92
OT-gruppen	1,00	1,00	1,00	1,00	0,99	1,00	1,00	0,92	0,99
Tjejbo	0,92	0,92	1,00	0,92	1,00	0,92	0,83	0,75	0,91
Ungbo	1,00	1,00	0,90	0,80	0,90	0,80	1,00	0,80	0,90
Växthuset	1,00	1,00	1,00	0,95	1,00	0,95	1,00	1,00	0,99
Murgrönan	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,90	0,99
Hjorten	0,97	0,93	0,93	0,95	1,00	0,93	0,98	1,00	0,96
Korttidsplatser Hjorten	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,94
Gnistan boende	-	-	-	-	0,62	0,80	0,80	0,80	0,74
Totalt	0,92	0,97	0,98	0,94	0,99	0,95	0,95	0,89	0,94

Beläggningen inom behandlingsenheterna är fortsatt hög, över 100 procent. Både öppenvård barn och Centrum mot våld, CMV, har kö till sina verksamheter. Öppenvård barn har 74 barn i kö fördelat på 56 familjer. CMV hade 12 personer i kö.

På Kvinnohuset användes 69 procent av de åtta abonnerade platserna i augusti. Totalt under året har 77 procent av platserna använts, vilket motsvarar beläggningen under 2018. Under sommaren har behovet av skyddat boende på grund av våld varit stort och i augusti finns femton kvinnor placerade i externa boenden.

5.3.2 Övergripande och nämnd, Myndighet och Eget utförande

Avsnittet avser gemensamma verksamheter så som nämnd, administration och ledning samt myndighetsutövning och förvaltningens egna insatser exklusive verksamhet för ensamkommande barn och unga.

Prognosen visar ett överskott på 2,3 mnkr.

Kontoslag	Budget 2019, mnkr	Prognos avvikelse mot budget helår delår 1, mnkr	Prognos avvikelse mot budget helår delår 2, mnkr
Intäkter	11,4	0,0	0,0
Personalkostnader	-227,9	-1,3	2,6
Lokalkostnader	-21,2	-0,3	-1,0
Övriga kostnader	-34,3	2,2	0,8
	-272,0	0,6	2,3

Prognosen för personalkostnader visar i delår 2 ett överskott på 2,6 mnkr till följd av vakanta tjänster.

Underskottet gällande lokalkostnaderna beror på flytten från Krämartorget vilket orsakar dubbelhyra samt

att Socialkontor Vivalla har utökat sina lokaler av arbetsmiljöskäl. Övriga kostnader

väntas ge ett överskott på 0,8 mnkr till följd av främst lägre kostnader för larm och bevakning än budgeterat.

5.3.3 Ensamkommande barn och unga

Socialförvaltningen har sedan starten 2008 haft uppdraget inom Örebro kommun att sköta utredning, administration, egna och köpta boenden samt återsökning av statsbidrag inom verksamheten för ensamkommande.

Andra förvaltningar som bedriver verksamhet för ensamkommande är förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete, förvaltningen förskola och skola samt överförmyndaren inom kommunstyrelseförvaltningen.

För att veta den totala nettokostnaden för ensamkommande måste socialförvaltningens siffror för boende och myndighetsutövning läggas ihop med andra förvaltningars kostnader.

Aktuella ärenden

Under 2015 nästan tredubblades verksamheten i samband med den stora flyktingvågen. I juli 2019 finns det färre personer inom verksamheten än innan flyktingvågen.

	Dec 2014	Dec 2015	Dec 2016	Dec 2017	Dec 2018	Jul 2019
Antal personer						
Asylsökande	41	298	176	65	24	16
Kommunplacerade	96	85	105	103	106	96
Totalt	137	383	281	168	130	112

I juli 2019 fanns det totalt 112 barn och ungdomar inom verksamheten. Av dessa är 80 pojkar och 32 flickor. 96 personer är kommunplacerade och 16 är asylsökande. Andelen placerade i HVB har succesivt sjunkit sedan 2017 från 26 procent till fyra procent.

Under 2019 har det hittills kommit elva personer och det har varit 29 personer som upphört med stöd från socialtjänsten. Orsakerna till detta är att personerna fyllt eller blivit uppskrivna till 18 år, familjeåterförening eller blivit avslutade.

Platser

I juli fanns det totalt 130 boendeplatser inom verksamheten. Av dessa fanns 5 inom HVB, 33 inom stödboende, 41 inom utsluss och 51 inom familjehem.

Beläggningen inom interna HVB- och stödboenden var under januari-juli 74 procent. Det innebär att cirka tolv platser inte varit belagda. Antalet befintliga platser totalt har under en längre period varit högre än behovet. Ett omställningsarbete har pågått och pågår fortfarande därför inom verksamheten.

I juni 2019 har HVB-boendet Pionjären med 16 platser upphört. I oktober 2019 ska stödboendet Åbacke med 18 platser upphöra. Detta innebär att det därefter är en beräknad balans mellan befintliga platser och behov.

Ekonomi

Socialförvaltningens ekonomiska redovisning av ensamkommande ingår från 2019 som en enhet inom Socialförvaltningens verksamhet. Verksamheten finansieras med statsbidrag från Migrationsverket. Den ekonomiska ersättningen från Migrationsverket är ändrad sedan 1 juli 2017. Det förenklade systemet ger en schablonersättning per plats samt vissa engångsbelopp. Verksamhetens myndighetsutövning täcks inte helt av de nya ersättningarna.

För vissa grupper utgår ingen ersättning.

- **Kommunplacerade svenska medborgare.** Antalet personer inom verksamheten som blir svenska medborgare ökar kontinuerligt. I juli är det 13 kommunplacerade personer som fått svenskt medborgarskap. För en person inom verksamheten under 18 år med svenskt medborgarskap är det uteblivna statsbidraget 493 tkr per år. För en person mellan 18 och 20 år är beloppet 274 tkr per år. Prognosen 2019 för uteblivet statsbidrag för dessa personer är cirka 4,4 mnkr.
- **Kommunplacerade 20-åringar.** Statlig ersättning för kommunplacerade personer äldre än 18 år är 750 kr per dygn under förutsättning att personen fått studiehjälp från CSN. Studiehjälpen betalas ut till och med första halvåret personen fyller 20 år. Den dagen studiehjälpen upphör, upphör också den statliga ersättningen till kommunen. Under 2019 är det totalt 28 personer inom denna målgrupp i verksamheten. Prognosen 2019 för uteblivet statsbidrag för dessa personer är cirka 3,8 mnkr.

Omställning

Under augusti till och med december kommer 26 medarbetare att vara under omställning. 18 av dessa kommer från det upphörda HVB-boendet Pionjären medan åtta kommer från det upphörda stödboendet Åbacke samt från övriga verksamhet. Totalt beräknas dessa personer under perioden vara i omställning i totalt 66 månader. Kostnaden för omställning under denna period beräknas till cirka 2,5 mnkr. Kostnaden för januari till och med juli var 1,7 mnkr.

Ekonomisk prognos 2019

2019 har det budgeterats 5,2 mnkr lägre intäkter än kostnader. De främsta orsakerna till budgeterat underskott är kostnader som inte täcks av statsbidrag, till exempel omställningskostnader samt ingen ersättning för vissa grupper.

Ekonomisk prognos 2019 efter juli	Belopp (mnkr)		
	Budget	Prognos	Budg avvikelse
Intäkter			
Rörlig ersättning boende	48,0	33,5	-14,5
Övriga intäkter	1,2	0,9	-0,3
Summa intäkter	49,2	34,4	-14,8
Kostnader			
Utredning, adm och övergripande	8,1	7,9	0,2
Drift - Eget utförande	31,0	20,8	10,2
Drift - Externa utförare	12,9	15,1	-2,2
Omställningskostnader	2,4	4,2	-1,8
Summa kostnader	54,4	48,0	6,4
Verksamhetens nettokostnader 2019	-5,2	-13,6	-8,4
Avslag sökta vårdkostnader 2017-2018	0	-0,7	-0,7
Omfördelning AFA-medel (Ks 286/2019)	0	3,8	3,8
Utbet tillfälligt kommunbidrag (Ks 1278/2019)	0	1,3	1,3
Redovisade nettokostnader 2019	-5,2	-9,2	-4,0

Verksamhetens nettokostnader

Den ekonomiska prognosen 2019 för utredning, administration, eget och köpt utförande inom Socialförvaltningen är totalt cirka 13,6 mnkr högre kostnader än intäkter. Det innebär en negativ budgetavvikelse för verksamheten med 8,4 mnkr.

De främsta orsakerna till verksamhetens budgetavvikelse är:

- Fler personer utan statsbidrag än beräknat, cirka 4,5 mnkr.
- Lägre beläggning på boendeplatserna än beräknat, uteblivet statsbidrag, cirka 2,0 mnkr.
- Högre omställningskostnader än beräknat, cirka 1,8 mnkr.

Redovisade nettokostnader

Utöver verksamhetens driftkostnader påverkas resultatet 2019 av följande engångsbelopp:

- **Avslag sökta vårdkostnader.** Migrationsverket har hittills under 2019 avslagit 0,7 mnkr av sökta statsbidrag under 2017 och 2018. Ansökan avsåg förvaltningens kostnader för köp av vård på externa HVB-hem. Avslagen motiveras med att vårderna inte uppfyllde LVU-krav. Detta påverkar verksamhetens nettokostnader 2019 negativt.
- **AFA-medel.** Kommunstyrelsen har beslutat att omföra 3,8 mnkr av kvarvarande AFA-medel till socialnämndens arbete med ensamkommande för att mildra den obalans som uppstår när Migrationsverkets ersättning inte matchar de kostnader som uppstår.
- **Tillfälligt kommunbidrag.** Regeringen har beslutat att betala ut ett tillfälligt kommunbidrag under 2019 till stöd för att kommunerna kan låta ensamkommande som hinner fylla 18 år bo kvar i vistelsekommunen under asylprocessen. Personer som fyllt 18 år räknas som vuxna och vuxna asylsökande är i normalfallet ett statligt ansvar. Örebro kommun andel av 2019 års kommunbidrag är 2,6 mnkr.

Socialförvaltningens kostnader under 2019 för sju personer inom denna målgrupp beräknas att vara cirka 1,3 mnkr för boende inom HVB, stöd och familjehem. Förslaget är att kommunstyrelsen i september ska besluta att socialförvaltningen får avropa ersättning för faktiska kostnader upp till 2,6 mnkr.

Redovisad prognostiserad negativ budgetavvikelse blir därefter 4,0 mnkr.

5.3.4 Externa vård- och behandlingskostnader

Kapitlet omfattar externa vård- och behandlingskostnader för Socialförvaltningen, exklusive ensamkommande barn och unga. Dessutom redovisas budget och utfall gällande det genomsnittliga antalet personer som är aktuella för externa insatser.

Sammanfattning

Extern vård- o behandling per verksamhet	Personer snitt per dygn/mån				Kostnad snitt per dygn/mån		Budget 2019 (mnkr)	Budgetavv progn 2019 (mnkr)	
	Utf 2017	Utf 2018	Budg 2019	Progn 2019	Budg 2019	Progn 2019		Delår 1 april	Delår 2 aug
Barn									
Institutionsvård	21	23	19	14	4 100 kr	5 033 kr	24,2	0,0	1,2
Familjehemsvård internt*	89	94	94	94	24 000 kr	26 362 kr	27,5	-0,5	-2,1
Familjehemsvård externt	15	17	26	22	2 025 kr	1 953 kr	18,4	3,5	3,2
Kontaktperson-/familj	--	--	--	--	--	--	2,9	0,0	-0,5
Personligt stöd/öppenvård (med dygnspriser)	8	5	5	4	2 200 kr	2 160 kr	3,8	0,5	1,0
Personligt stöd/öppenvård (övriga)	=	=	=	=	--	--	14,5	4,0	3,1
Summa	133	139	144	134			91,3	7,5	5,9
Unga									
Institutionsvård	37	39	42	45	4 320 kr	4 324 kr	62,1	-3,5	-4,7
Familjehemsvård internt*	67	61	47	57	22 000 kr	21 373 kr	12,5	-1,5	-2,3
Familjehemsvård externt	23	28	30	33	1 830 kr	1 883 kr	19,0	-3,0	-1,7
Kontaktperson-/familj	--	--	--	--	--	--	2,7	0,0	0,3
Personligt stöd/öppenvård (med dygnspriser)	11	13	10	10	2 130 kr	2 099 kr	7,8	0,0	0,0
Personligt stöd/öppenvård (övriga)	=	=	=	=	--	--	11,1	2,0	1,7
Summa	138	141	129	145			115,2	-6,0	-6,7
Jourhem, kontrakterade*	10	8	10	10	38 000 kr	40 775 kr	4,6	-0,5	-0,2
Vuxna									
Institutionsvård missbrukare	30	45	48	38	2 665 kr	2 699 kr	43,3	6,0	7,4
Öppenvård missbrukare	15	18	21	28	1 360 kr	1 416 kr	11,5	-4,0	-4,0
Boende missbrukare	17	20	24	28	900 kr	1 078 kr	7,6	-3,0	-2,7
Vård icke missbrukare	10	25	37	38	1 720 kr	2 030 kr	23,0	-3,0	-4,2
Summa	72	108	130	132			85,4	-4,0	-3,5
Totalt	353	396	413	421	2 325 kr	2 465 kr	296,5	-3,0	-4,5

*Kostnad per månad för arvode och omkostnadsersättning.

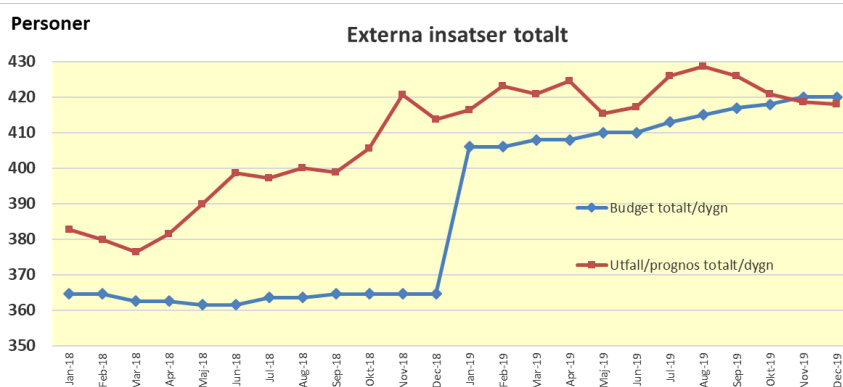
Budgetavvikelse inom externa vård- och behandlingskostnader beräknas efter augusti månads prognos till cirka 4,5 mnkr för hela 2019. Detta motsvarar cirka två procent av budget. I april, i samband med delårsrapport 1 var budgetavvikelsen 3,0 mnkr. Den största orsaken till den negativa ekonomiska förändringen är i genomsnitt fyra fler placerade personer. Dessa är inom institutionsvård unga och familjehemsvård unga.

Personer med extern insats per dygn beräknas i budget för 2019 vara i genomsnitt otalt 413 personer inom ovanstående insatser utförda av icke anställda. Den största orsaken till budgetavvikelsen är att det under året beräknas vara totalt åtta fler placerade personer totalt per dygn.

Jämfört med 2018 beräknas de externa insatserna under 2019 öka med i genomsnitt 25 personer per dygn. Det är en ökning totalt med cirka sex procent. Hela ökningen är i princip inom vuxna.

Den blå linjen i diagrammet visar den budgeterade nivån under 2018 och 2019. Budgetökningen är ofinansierad.

Röd linje visar det verkliga utfallet fram till och med augusti 2019 och därefter prognos fram till och med december 2019.

- Inom **barn** är det totalt tio färre personer placerade än beräknat och därmed också en positiv budgetavvikelse. Minskningen finns inom samtliga placeringsformer.
- Inom **unga** är det totalt 16 fler personer placerade än beräknat med en negativ budgetavvikelse. Ökningen finns framför allt inom familjehem.
- Inom **vuxna** är det totalt två fler personer placerade än beräknat med en negativ budgetavvikelse. Det är färre personer placerade än beräknat inom institutionsvård missbrukare medan det är fler personer placerade inom övriga placeringsformer.

Sammanfattningsvis är det inom **institutionsvård** totalt tolv färre personer placerade än beräknat medan det är totalt 20 fler personer placerade inom **familjehemsvård, öppenvård och stödboende**.

Kostnad per dygn. Genomsnittskostnaden för köpta institutioner, konsulentstödda familjehem, köpta stödboenden och köpt öppenvård beräknas under 2019 vara cirka 140 kronor högre per dygn än budgeterad nivå. Det är framför allt inom institutionsvård barn samt vård icke missbrukare som prisökningen skett.

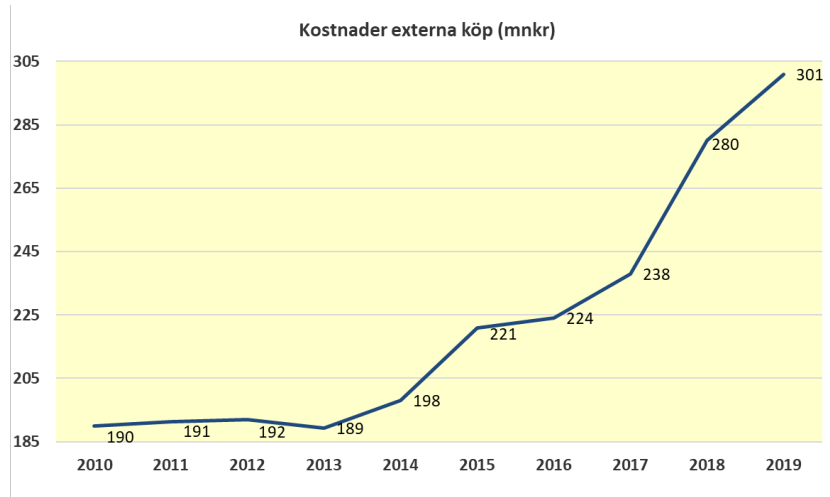
Kostnadsutveckling.**Mellan 2018 och 2019**

beräknas kostnaderna för externa köp öka med cirka 21 mnkr, från 280 mnkr till 301 mnkr. Det är en ökning med cirka åtta procent.

Mellan 2010 och 2019

beräknas kostnaderna öka med cirka 111 mnkr, vilket motsvarar cirka 58 procent.

Hela ökningen har skett de senaste sex åren.

5.4 Investeringar

Investeringar – inventarier

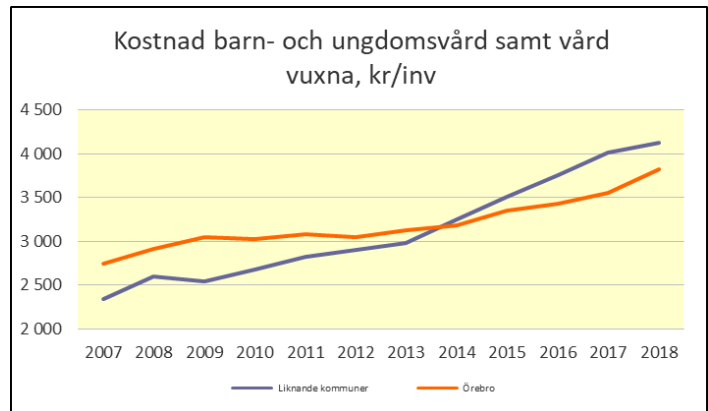
Inga inventarier har bokförts fram till och med augusti men flera verksamheter kommer att flytta under hösten och därmed uppstår behov av inköp.

Objekt	Budget	Utfall aug	Prognos
Socialförvaltningen	-4,3	0,0	-0,5
Avvikelse mot budget		4,3	3,8

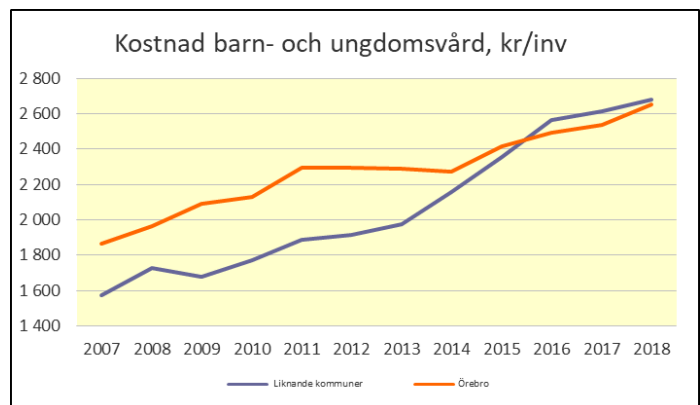
5.5 Kostnadsjämförelse

KOLADA samlar årligen in uppgifter för jämförelser mellan landets kommuner och landsting. Resultaten redovisas med ett års eftersläpning. Örebro jämför sig med Helsingborg, Norrköping och Västerås där befolkningsstruktur, befolkningsstorlek och standardkostnad är jämförbara med Örebro. Jämförelsen sker i kronor per invånare.

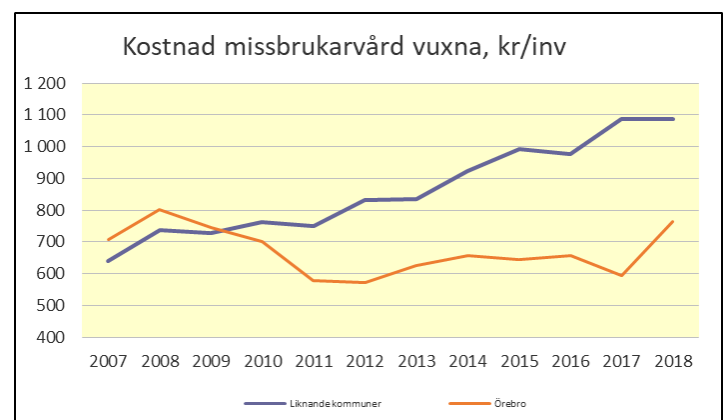
Sedan 2014 har Örebro haft lägre totala kostnader än jämförbara kommuner. 2018 minskade skillnaden. Helsingborg har lägre total kostnad än Örebro, medan de två övriga kommunerna har högre kostnader.

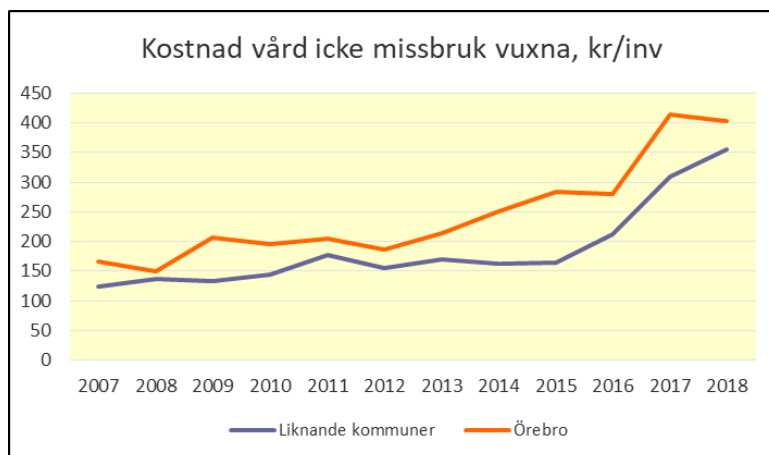
Kostnader för barn- och ungdomsvård har historiskt sett varit högre i Örebro kommun än i jämförbara kommuner. 2016 och 2017 var kostnaderna lägre men 2018 ökade kostnaderna mer i Örebro än i jämförbara kommuner och kostnadsnivån var då ungefär lika. Västerås har lägre kostnader än Örebro trots att deras kostnader ökade kraftigt under 2018. Helsingborg minskade sina kostnader kraftigt under 2018 jämfört mot 2017.

I jämförelsen av kostnaderna för vård av vuxna missbrukare hade Örebro kommun betydligt lägre kostnader än jämförbara kommuner och har haft det sedan 2009. Örebro har lägst kostnad och Västerås har mer än dubbelt så hög kostnad som Örebro och är den kommun som höjer medelvärdet för jämförbara kommuner. Helsingborg och Norrköping var cirka 100 kronor dyrare per invånare än Örebro 2018.

Örebro kommun hade högre kostnader för vård av vuxna icke missbrukare än jämförbara kommuner. Västerås har högst kostnader och ökade sina kostnader kraftigt både 2017 och 2018 medan Helsingborg har nästan 70 procent lägre kostnader än Örebro. Helsingborgs kostnader per invånare är betydligt lägre än övriga kommuners kostnader.

Tabell över respektive kommuns kostnader per invånare för redovisade insatser.

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kostnad barn- och ungdomsvård, kr/inv	Liknande kommuner	1 576	1 726	1 676	1 774	1 888	1 915	1 974	2 158	2 353	2 567	2 613	2 678
	Västerås	1 433	1 533	1 423	1 574	1 687	1 757	1 983	2 063	2 204	1 945	2 013	2 496
	Helsingborg	1 517	1 659	1 705	1 694	1 906	1 768	1 696	1 928	2 304	3 103	3 126	2 742
	Norrköping	1 777	1 987	1 901	2 053	2 070	2 221	2 242	2 482	2 551	2 653	2 701	2 796
	Örebro	1 867	1 963	2 091	2 132	2 296	2 293	2 290	2 275	2 416	2 491	2 540	2 654
Kostnad missbrukarvård vuxna, kr/inv	Liknande kommuner	641	739	729	763	751	832	834	924	993	978	1 088	1 089
	Västerås	726	834	879	907	947	1 000	1 018	1 190	1 267	1 317	1 474	1 557
	Helsingborg	585	684	640	675	582	667	682	731	823	783	949	846
	Norrköping	613	698	668	707	723	829	801	850	890	835	842	863
	Örebro	707	803	745	701	578	572	625	656	645	656	595	763
Kostnad övrig vuxenvård kr/inv	Liknande kommuner	124	137	133	143	178	154	170	162	164	212	309	355
	Västerås	30	51	43	53	49	43	104	93	155	181	416	590
	Helsingborg	178	206	199	195	268	157	149	136	92	138	135	127
	Norrköping	165	154	157	182	217	263	258	258	245	316	375	348
	Örebro	167	150	206	195	204	187	213	250	283	280	413	402
Total kostnad vård kr/inv	Liknande kommuner	2 341	2 602	2 538	2 680	2 816	2 902	2 978	3 244	3 510	3 757	4 010	4 122
	Västerås	2 189	2 418	2 345	2 534	2 683	2 800	3 105	3 346	3 626	3 443	3 903	4 643
	Helsingborg	2 280	2 549	2 544	2 564	2 756	2 592	2 527	2 795	3 219	4 024	4 210	3 715
	Norrköping	2 555	2 839	2 726	2 942	3 010	3 313	3 301	3 590	3 686	3 804	3 918	4 007
	Örebro	2 741	2 916	3 042	3 028	3 078	3 052	3 128	3 181	3 344	3 427	3 548	3 819

6. Övriga åtaganden.

Örebro kommun blir en hållbar kommun, både ur socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv, först när samtliga nämnder tar hänsyn till politiskt beslutade förhållningssätt och låter dem genomsyra den ordinarie verksamheten. Nedan följer de kommungemensamt prioriterade åtaganden som nämnden har för att kommunen ska kunna utvecklas hållbart.

Markeringen visar om arbetet med åtagandet pågår enligt plan, om arbetet är på planeringsstadiet eller om nämnden behöver stöd.

Kommunövergripande åtagande	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
Miljöprogrammet: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och de åtgärder som fastställts i styrdokument inom Miljöprogrammet utförs	☒	☐	☐	Signaler om högre andel köp inom ramavtal efter justeringar i inköpsorganisationen. Lekmaterial mm med olämpligt material ersätts på bla familjecentraler. Inventering av kemiska produkter är slutförd.
Mänskliga rättigheter: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i styrdokumenterna rörande HBTQ, teckenspråk, barnets rättigheter, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld utförs	☒	☒	☐	Flera verksamheter HBTQ diplomerade, dock inte 2019. Systematik i utvecklingsarbete rörande VINR o HVE, inkl intern kompetensutveckling för alla. Enskilda barns rätt är central i verksamheten, strategiskt arbete saknas.
ANDT: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att förebyggande arbete sker enligt Strategi med fokus på förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopning och tobak.	☒	☐	☐	Strategiskt och förebyggande arbete mot bla alkohol och narkotika ingår i kärnuppdraget. En rad pågående aktiviteter inom strategins område har beskrivits.
Hållbar arbetsmiljö: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställs i handlingsplanen för hållbar arbetsmiljö för kvinnor och män utförs	☒	☐	☒	Beslutade aktiviteter i handlingsplanen är planerade eller genomförda. Grundläggande stöd för genomförandet ges av HR-strateg.
Digitaliseringsstrategin: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att kulturen och arbetssätten inom nämnden stödjer utvecklingen enligt digitaliseringsstrategin.	☒	☐	☒	Stödresurser för bla objektsamordning finns på plats. Flera utvecklingsprojekt pågår med hjälp av Digitaliseringskommittén. Stöd behövs även för att undersöka digitaliseringens möjligheter till att göra större förändringar i verksamheten.

Kommunövergripande åtgärder	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
Jämställdhet: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Strategi för ett jämställt Örebro utförs	☒	☐	☐	Arbete med genderbudgetanalyser med fokus på myndighetsutövning löper på, samt arbete utifrån resultatet av dessa.
Barnfattigdom: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan mot Barnfattigdom utförs	☒	☐	☐	Utveckling av arbetet i partnerskapsområdena pågår bla genom föräldrastöd, och familjecentraler. Socialkontor Vivalla är etablerat.
JID: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs inom jämställdhets- och ickediskrimineringsfrågor inom organisationen och att de åtgärder som fastställts i Jämställdhets och ickediskrimineringsplan utförs	☐	☒	☒	Arbetet ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet på varje enhet. Förvaltningens Personal- och kompetensutskott planerar att genomföra mer specifika åtgärder och aktiviteter. Strategiskt stöd behövs för att säkerställa önskad effekt.
Nämnden ansvarar för att säkerställa att samverkan sker med det civila samhället	☒	☐	☐	Många av förvaltningens verksamheter har ett nära, och ett för verksamhetsinnehållet och den enskilde, helt avgörande samarbete med aktörer i det civila samhället.
Nämnden ansvarar för att möjliggöra för människor att leva och verka på landsbygden	☒	☐	☐	Förvaltningens verksamheter utgår från individens behov oavsett var familjen eller den enskilde bor. Stöd ges i kommunala lokaler eller i hemmiljön utifrån behov. Familjecentral med öppen förskola finns i Östernärke.

7. Fem år i sammandrag.

Fem år i sammandrag	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019
Befolkning, antal invånare totalt	144 566	146 105	150 192	153 367	155 483
- kvinnor	73 302	74 018	75 829	77 360	78 304
- män	71 264	72 087	74 363	76 007	77 179
Medarbetare					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	411	477	495	474	Minska
- andel kvinnor	76%	78%	80%	80%	
- andel män	24%	22%	20%	20%	
Antal visstidsanställda, årsarbetare	69	47	39	37	Öka
- andel kvinnor	82%	79%	72%	78%	
- andel män	18%	21%	28%	22%	
Antal timavlönade, årsarbetare	19,6	27,5	27,1	22,2	Minska
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	98,5%	98,6%	97,2%	98,1%	Nivå
- kvinnor	98,6%	98,5%	97,2%	98,3%	
- män	98,4%	98,9%	97,0%	97,2%	
Verksamhet					
Antal aktualiserade ärenden på socialkontor	9 958	9 606	9 835	10 420	Öka
- andel flickor/kvinnor	42%	44%	41%	45%	
- andel pojkar/män	58%	56%	59%	55%	
Antal unika personer som utretts på socialkontor	3 397	3 129	3 112	3 853	Öka
Institutionsvård antal unika placeringar (personer)	362	440	449	457	Minska
- andel flickor/kvinnor	29%	25%	31%	42%	
- andel pojkar/män	71%	75%	69%	58%	
Antal betalda dygn, konsulentstödda familjehem barn (exkl ensamk.)	5 762	3 784	5 608	6 090	8 000
Antal betalda dygn, konsulentstödda familjehem unga (exkl ensamk.)	8 840	8 328	8 303	10 160	11 900
Familjehemsvård antal unika placeringar (personer)	627	526	430	429	Nivå
Vård dygn, institutionsvård, HVB	40 645	74 756	73 844	75 471	Minska
Vård dygn, familjehemsvård, externt/internt, LVU/SoL	126 050	125 573	115 147	109 524	Nivå
Genomsnittlig kostnad per vård dygn (ovägt medelvärde) (exkl ensamk.)	2 522 kr	2 537 kr	2 610 kr	2 225 kr	2 465 kr
Invånare 0–20 år utredda enl SoL, LVU el LVM, av 1 000 inv 0–20 år				71	Öka
- andel flickor/kvinnor				68	
- andel pojkar/män				74	
Invånare 0–20 år i biståndsbeslutad öppenvård, av 1 000 inv 0–20 år				21	Öka
- andel flickor/kvinnor				20	
- andel pojkar/män				22	
Invånare 0–20 år placerade på institution eller i familjehem, av 1 000 inv 0–20 år				11	Minska
- andel flickor/kvinnor				12	
- andel pojkar/män				10	